

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Національний університет оборони України імені Івана Черняховського
Освітня програма	37119 Військове управління (за видами збройних сил)
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	253 Військове управління

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Національний університет оборони України імені Івана Черняхівського
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	37119
Назва ОП	Військове управління (за видами збройних сил)
Галузь знань	25 Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону
Спеціальність	253 Військове управління
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Таршин Володимир Анатолійович, Євсєєв Вадим Олександрович, Андрощук Руслан Анатолійович (керівник)
Залучений представник роботодавців	-
Дати візиту до ЗВО	11.05.2021 р. – 13.05.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <https://nuou.org.ua/assets/documents/vid4-253-2021.pdf>

Програма візиту експертної групи <https://nuou.org.ua/assets/documents/acr-os-nau-4-2.pdf>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Освітньо-наукова програма (ОНП) критеріям акредитації відповідає повністю. ОНП проходить процедуру акредитації вперше. Підготовка докторів філософії за спеціальністю 253 «Військове управління» в НУОУ розпочата у 2016 році. У 2020 році відбувся перший випуск. ОНП є найбільшою в НУОУ за кількістю здобувачів вищої освіти поміж інших Phd-програм. Так, ліцензована кількість здобувачів вищої освіти на ОНП – 80 осіб, на теперішній час навчається 44 здобувача. ОНП розроблена у відповідності до вимог керівних документів, які регламентують освітній процес у закладах вищої освіти (ЗВО) України, на основі 8 рівня Національної рамки кваліфікації та з урахуванням позицій усіх стейкхолдерів (здобувачів вищої освіти, роботодавців, академічної спільноти та інших). Має позитивні рецензії-відгуки від Департаменту військової освіти та науки Міністерства оборони України та з провідних ЗВО України. Прийом вступників за ОНП здійснюється тільки на денну форму навчання та виключно за державним замовленням із лав офіцерів ЗС України. Особливістю вступу на ОНП є вимоги щодо наявності оперативного-тактичного (оперативного) рівня вищої військової освіти за спеціальністю у вступників на навчання, що характеризує вступника як вже сформовану особистість і досвідченого фахівця в сфері військового управління. Наявність великої кількості напрямів підготовки за видами збройних сил виокремлює унікальність підготовки здобувачів на ОНП. За заявленою ОНП провадиться реальний освітній процес, підхід адміністрації НУОУ, гаранта, науково-педагогічних працівників (НПП) до реалізації ОНП орієнтований на її постійне удосконалення з урахуванням потреб стейкхолдерів. Основою функціонування ОНП є висока професійна кваліфікація академічного персоналу та наукових керівників ад'юнктів, що приймають активну участь у дослідницьких проєктах. Це створює необхідну «критичну масу» дослідників, які спільно працюють над проблематикою у сфері військового управління, що дозволяє успішно досягати цілей та програмних результатів навчання зазначених в ОНП. Навчально-матеріальна база НУОУ забезпечує можливості щодо навчання, проведення досліджень, апробації та публікації отриманих під час досліджень результатів. Суттєвих недоліків, які впливають на реалізацію ОНП не виявлено. Зміст освітніх компонентів (ОК) відповідає заявленому у ОНП, дозволяє формувати у здобувачів вищої освіти необхідні інтегральну, загальні та спеціальні (фахові, предметні) компетентності, а також досягати результатів навчання (РН), необхідних для ефективної практичної діяльності на наукових та науково-педагогічних посадах у вищих військових навчальних закладах, органах військового управління та наукових установах.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Сильні сторони: 1. Багатофункціональність ОНП, підґрунтям якої є 11 ОП рівня магістр (оперативного та стратегічного) за видами збройних сил у НУОУ, що визначає унікальність підготовки фахівців за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти за заявленою ОНП і характеризує її конкурентоздатність у порівнянні з вітчизняними аналогами; повна узгодженість ОНП із замовником, оскільки набір на ОНП реалізується виключно за державним замовленням через Департамент військової освіти та науки Міністерства оборони України. 2. Структура і зміст ОНП охоплює різні напрями освітньо-наукової підготовки здобувачів вищої освіти, що надає можливості сформувати збалансовану освітню траєкторію, системне поєднання навчання і дослідження; тісна співпраця із міжнародними організаціями, закладами та установами. 3. Всі учасники освітнього процесу ознайомлені з принципами і стандартами забезпечення академічної доброчесності та усвідомлюють необхідність їх дотримання. 4. Висока професійна кваліфікація викладачів та наукових керівників ад'юнктів; активна участь наукових керівників (більшість з яких є докторами наук) ад'юнктів у дослідницьких проєктах, що створює «критичну масу» дослідників, які спільно працюють над проблематикою у сфері військового управління. 5. Наявність у ад'юнктів широких можливостей для проведення й апробації результатів своїх наукових досліджень. Позитивні практики: 1. Громадське обговорення проєкту ОНП із залученням усіх стейкхолдерів, постійний зв'язок гаранта ОНП із стейкхолдерами, через організовані групи у месенджері Viber; наукова підтримка спеціальності, сумісне залучення ад'юнктів та їх керівників у проведенні планових наукових досліджень. 2. Широке застосування для проведення досліджень спеціалізованих програмних засобів: автоматизованої системи управління військами «Славутич» та системи імітаційного моделювання JCATS (Joint Conflict And Tactical Simulation); впровадження результатів дисертаційних досліджень у навчальний процес НУОУ та у діяльність органів військового управління військ (сил). 3. Організація вибіркової форми практики (науково-дослідницька або педагогічна); практична орієнтованість ОК через впровадження в робочі програми навчальних дисциплін індивідуальних науково-дослідних завдань та проведення практичних занять, які корелюються із науковою тематикою здобувачів. 4. Залучення до набору офіцерів з вищою військовою оперативного-тактичною (оперативною) освітою за спеціальністю, встановлення порогового рівня при зарахуванні результатів складання вступних іспитів на ОНП. 5. Проведення заходів з популяризації академічної доброчесності серед НПП та здобувачів (лекції, бесіди, організація зустрічей з експертами).

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Слабкі сторони: 1. Після закінчення громадського обговорення проєкту ОНП на офіційному веб-сайті ЗВО не оприлюднено інформацію щодо зауважень та пропозицій, що надійшли від усіх стейкхолдерів. 2. Загальне співвідношення аудиторної і самостійної роботи для здобувачів вищої освіти має незначну переважаність, а в двох ОК є незбалансованим, що не відповідає прийнятним в університеті вимогам щодо навчального навантаження; критерії оцінювання здобувачів у силабусах не наведені, а у РПНД викладені досить загально, що не дозволяє здобувачу визначити нарахування балів в межах кожного заняття змістових модулів НД. 3. Низька частка планового залучення до проведення аудиторних занять представників видів та родів військ ЗС України; існує необхідність у більш активному залученні здобувачів до навчання та експериментальних досліджень в органах військового (державного) управління; 4. Відсутність у випускників ОНП сертифікатів знання іноземної мови, зумовлює

доцільність збільшення обсягу ОК «Іноземна мова в науковій діяльності» для більш активного залучення ад'юнктів до міжнародної академічної спільноти. Рекомендації з удосконалення ОП: 1. Зробити доступним для всіх стейкхолдерів під час громадського обговорення Проекту ОНП протягом, наприклад, 1 місяця можливість перегляду та створення коментарів до наданих пропозицій, зауважень. 2. В структурі навчального навантаження зменшити частку аудиторної та збільшити частку самостійної роботи, розглянути можливість впровадження в ОНП Професійного стандарту на групу професій «Викладач закладу вищої освіти»; доповнити силабуси (РПНД) відомостями щодо критеріїв оцінювання здобувачів, а саме нарахування (розподілу) балів за кожне заняття (тему, змістовий модуль тощо) у зручний для інформування здобувачів спосіб. 3. Розглянути можливість більш активного залучення здобувачів вищої освіти до навчань (практичних заходів) та експериментальних досліджень в органах військового (державного) управління; 4. Використати наявні можливості НУОУ щодо сприяння мовній підготовці здобувачів вищої освіти для набуття сертифікатів підтвердження знань з іноземної мови рівня B2 (СМР2), заохочувати здобувачів щодо долучення до міжнародної академічної спільноти та впроваджувати дієві механізми міжнародної співпраці згідно з підписаними угодами (меморандумами). 5. Розглянути можливість запровадження на ОНП практики подвійного керівництва здобувачами в рамках спільних академічних програм (зокрема з Норвезьким університетом оборони). 6. Розглянути можливість формування Пропозицій щодо складу Разової спеціалізованої ради на 1 курсі після затвердження тем здобувачів. Такий підхід сформує навколо здобувача ту «критичну масу» науковців (голова Ради, 2 рецензента), які будуть супроводжувати здобувача протягом 4 років.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Відповідність цілі ОНП місії та стратегії НУОУ підтверджують Стратегія НУОУ на період до 2025 року <https://nuou.org.ua/assets/documents/nduu-strategy-2025.pdf>, Статут НУОУ <https://nuou.org.ua/assets/documents/statut-nuou-2019.pdf> та Положення про організацію освітнього процесу в НУОУ <https://nuou.org.ua/assets/documents/nakaz-61.pdf>. Так, у Стратегії НУОУ на період до 2025 року безпосередньо визначено місію університету, яка полягає у задоволенні потреб складових Сектору безпеки і оборони України, у першу чергу Міністерства оборони і Збройних Сил України, в лідерах з широким інтелектуальним горизонтом шляхом надання високоякісних освітніх послуг, розроблення якісної наукової та науково-аналітичної продукції за результатами фундаментальних і прикладних досліджень у сфері національної безпеки і оборони. Стратегією запроваджені нові підходи до організації освітнього процесу: інтелектуальне лідерство, створення сприятливого освітнього середовища; розвиток наукових і науково-педагогічних працівників; запровадження компетентнісного, особистісно-орієнтованого та студентоцентрованого підходу при формуванні та реалізації освітніх програм. Розділ 3 Статуту НУОУ розкриває концепцію освітньої діяльності університету та конкретизує основні напрями наукових досліджень, які відповідають ОНП. У підрозділі 1.4 Положення про організацію освітнього процесу в НУОУ визначено мету провадження освітнього процесу як реалізацію особистісного потенціалу слухачів (курсантів, студентів, ад'юнктів), докторантів, розвитку їх творчих, (креативних) здібностей, підготовці компетентних фахівців, спроможних задовольняти потреби особи і суспільства. Цілі ОНП <https://nuou.org.ua/assets/documents/p4-253-2021-2.pdf> полягають у підготовці висококваліфікованих, конкурентоспроможних фахівців, здатних проводити самостійну науково-дослідницьку, науково-педагогічну та науково-організаційну діяльність зі спеціальності «Військове управління за видами збройних сил». Аналіз змісту наведених тверджень показує, що сформульовані ОНП цілі є чіткими, конкретизованими до спеціальності та відповідають місії та стратегії НУОУ.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Аналіз відомостей самооцінювання показав, що в ОНП визначення цілей ОП та програмних РН здійснювалось з урахуванням позицій та потреб усіх стейкхолдерів (здобувачів вищої освіти, роботодавців, академічної спільноти та інших). Надані стейкхолдерами пропозиції (отримані в результаті громадського обговорення проекту ОНП <https://nuou.org.ua/assets/documents/project-osvitno-naukova-programa-253.pdf>, опитування в межах ОНП (викладені у внутрішній мережі університету), особистого спілкування гаранта ОНП з учасниками освітнього процесу та роботодавцями) аналізуються та узагальнюються гарантом ОНП та після обговорення на засіданнях відповідних кафедр <https://nuou.org.ua/u/news/metodichna-narada-z-grupoyu-zabezpechennya-speczialnost-253-vjskove-upr.html>, затверджуються Вченою радою НУОУ (Протокол №14 від 28.12.2021 р.). Так, зокрема за пропозиції здобувачів та

випускників ОНП, після обговорення із академічною спільнотою скориговані РНО2, РНО3, РНО4 та РНО6 досягнення, яких забезпечено введенням нових обов'язкових освітніх (ОК4, ОК5) та вибіркового (ВБ4) компонентів. За сприяння академічної спільноти у 2021 році вдосконалено методичне забезпечення діяльності здобувачів (Положення про організацію підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти (доктора філософії) <https://nuou.org.ua/assets/documents/19-pol-2021.pdf> (схвалено Вченою радою НУОУ, протокол № 3 від 29.03.2021) та Методичні рекомендації для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії <https://nuou.org.ua/assets/documents/p17-rec-ad-2.pdf>). Позиції та потреби роботодавців (Департаменту військової освіти та науки, провідних вищих військових навчальних закладів) в ОНП враховані шляхом аналізу рекомендацій у наданих рецензіях-відгуках на ОНП <https://nuou.org.ua/assets/documents/rec4-253-2021.pdf>. Так, до змісту ОНП включений 6 розділ (Перелік напрямів досліджень здобувачів вищої освіти), що визначає її специфіку, унікальність та дозволяє сфокусувати наукову складову ОНП. Під час зустрічі із різними фокус-групами ЕГ отримала підтвердження наданих фактів. Таким чином, цілі ОНП та програмні РН визначаються з урахуванням позицій та потреб стейкхолдерів.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Цілі ОНП та програмні РН визначені з урахуванням Національної рамки кваліфікацій, тенденцій розвитку спеціальності, сучасних змін у поглядах на: керівництво сектором безпеки та оборони, методи управління військами (силами), досвід проведення антитерористичної операції та операції Об'єднаних сил, впровадження стандартів НАТО та досвід отриманий, як результат міжнародної співпраці університету <https://nuou.org.ua/u/zvti.html>. Галузевий контекст підкреслюється тим, що НУОУ є провідним в Україні закладом вищої освіти, який акумулює підготовку у сфері військового управління за видами Збройних Сил України та інших складових Сектору безпеки і оборони України та проводить ґрунтовні наукові дослідження за актуальними напрямками розвитку систем військового управління в галузі воєнних наук, національної безпеки, безпеки державного кордону. Зазначені фактори впливу знайшли відображення в формулюваннях цілей ОНП та програмних результатах навчання РНО1, РНО5, РНО8. Регіональний контекст на ОНП не відіграє суттєвої ролі, оскільки її випускники проходять службу у ЗВО та наукових установах Міністерства оборони, Збройних Сил України, що не мають регіональної ознаки. Під час проектування ОНП враховано досвід аналогічних вітчизняних ОП (Національна академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного, Національний університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба, Національна академія Національної гвардії України, Національна академія Державної прикордонної служби імені Богдана Хмельницького), що отриманий в рамках угод про співробітництво <https://nuou.org.ua/nauka/memo-cooperation.html>. Наведені у відомостях самооцінювання (ВСО) факти знайшли підтвердження.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Для освітнього рівня доктор філософії стандарт вищої освіти зі спеціальності 253 Військове управління не затверджено. Аналіз РН ОНП на відповідність вимогам Національної рамки кваліфікацій для 8-го кваліфікаційного рівня показав, що: Дескриптору «знання» відповідають визначені у ОНП програмні РНО1 та РНО8 (концептуальні та методологічні знання в галузі чи на межі галузей знань або професійної діяльності); Дескриптору «уміння/навички»: РНО4, РНО5 (спеціалізовані уміння/навички і методи, необхідні для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та/або інновацій, розширення та переоцінки вже існуючих знань і професійної практики); РНО3, РНО7 (започаткування, планування, реалізація та коригування послідовного процесу ґрунтового наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності; критичний аналіз, оцінка і синтез нових та комплексних ідей); Дескриптору «комунікація» - РНО2 (вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством у цілому; використання академічної української та іноземної мови у професійній діяльності та дослідженнях); Дескриптору «відповідальність та автономія»: РНО2, РНО3, РНО4 та РНО7 (демонстрація значної авторитетності, інноваційності, високий ступінь самостійності, академічна та професійна доброчесність, постійна відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності); РНО1 та РНО6 (здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення). Таким чином, програмні РН відповідають вимогам для 8 - го кваліфікаційного рівня Національної рамки кваліфікацій <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/1341-2011-p#Text>.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Сильна сторона: багатопрофільність ОНП, підґрунтям якої є 11 ОП рівня магістр (оперативного та стратегічного) за видами збройних сил у НУОУ, що визначає унікальність підготовки фахівців за третім (освітньо-науковим) рівнем

вищої освіти за заявленою ОНП і характеризує її конкурентоздатність у порівнянні з вітчизняними аналогами; повна узгодженість ОНП із замовником (має позитивний відгук та погоджена Директором Департаменту військової освіти та науки Міністерства оборони України). Позитивні практики: врахування позицій та потреб стейкхолдерів для коригування ОНП (введення нових навчальних дисциплін, розширення вибіркової складової); наукова підтримка спеціальності, участь здобувачів у проведенні планових наукових досліджень, впровадження результатів дисертаційних досліджень у навчальний процес НУОУ та у діяльність органів військового управління військ (сил).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Не виявлено.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Освітня програма та діяльність за цією освітньою програмою відповідає визначеному критерію, сприяють досягненню заявлених цілей та програмних результатів навчання. Створена унікальна для військових закладів система багатопрофільної підготовки – усі рівні, усі складові Сектору безпеки, мета та програмні результати ОНП забезпечують збалансовану підготовку як науковця, так і військового фахівця.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг ОНП складає 240 кредитів ЄКТС (освітня складова ОНП – 40 кредитів ЄКТС, наукова складова 200 кредитів ЄКТС) <https://nuou.org.ua/assets/documents/p4-253-2021-2.pdf>, <https://nuou.org.ua/assets/documents/np4-253-2021.pdf>. Обсяг обов'язкових ОК складає 30 кредитів ЄКТС. ОНП містить необхідні обов'язкові освітні складові, які формують: знання із спеціальності – 12 кредитів ЄКТС (Військове управління Збройними Силами України в операції сил оборони – 6 кредитів, Мистецтво об'єднаного керівництва сектором безпеки та оборони в умовах гібридної війни проти України – 6 кредитів); загальнонаукові (філософські) компетентності – 6 кредитів ЄКТС (Філософія та методологія науки – 3 кредити, Методологія наукової та науково-педагогічної діяльності – 3 кредити); універсальні навички дослідника – 6 кредитів ЄКТС (Основи роботи з науковими проектами та наукометричними базами – 3 кредити, Застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності – 3 кредити); мовні компетентності іноземною мовою – 6 кредитів ЄКТС (Іноземна мова в науковій діяльності (вивчається англійська мова)). Таким чином, обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС) відповідає вимогам законодавства (забезпечує їх мінімальні вимоги) щодо навчального навантаження для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

ОНП має необхідні реквізити, профіль, мету, вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою; вимоги до зарахування, можливості щодо продовження освіти, перелік освітніх компонентів, їх логічну послідовність; кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані програмні РН (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти, ресурсне забезпечення реалізації ОНП, форми атестації здобувачів вищої освіти, перелік напрямків наукових досліджень <https://nuou.org.ua/assets/documents/p4-253-2021-2.pdf>. Аналіз навчального плану (2021 р) <https://nuou.org.ua/assets/documents/np4-253-2021.pdf>, структурно-логічної схеми вивчення ОК (наведена в ОНП) та їх силабусів <https://nuou.org.ua/nauka/sylabusy-disciplin.html> показав, що ОК ОНП складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Аналіз змісту ОНП <https://nuou.org.ua/assets/documents/p4-253-2021-2.pdf> показав, що об'єктом вивчення у ОП є передові концептуальні та методологічні знання науково-дослідного та професійного характеру у сфері військового управління. Унікальність ОНП забезпечується структурою, змістовим наповненням ОК і напрямками наукових досліджень, які орієнтовані на підготовку висококваліфікованих фахівців, здатних вирішувати значущі проблеми у сфері військового управління, розширювати та переоцінювати вже існуючі знання та професійні практики на підставі концептуальних та методологічних знань у галузі воєнних наук, національної безпеки та безпеки державного кордону. Усі програмні РН забезпечуються ОК, які включені до обов'язкової складової програми. Крім цього, запропоновані вибіркові ОК, також сприяють досягненню зазначених програмних РН. Перелік компетентностей, визначених ОНП відповідає 8 кваліфікаційному рівню НРК. Отже, зміст ОНП відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Порядок формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувача вищої освіти визначають підрозділ 4.7 Положення про організацію освітнього процесу у НУОУ <https://nuou.org.ua/assets/documents/nakaz-61.pdf> та розділі 9 Положення про організацію підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти (доктора філософії) (<https://nuou.org.ua/assets/documents/19-pol-2021.pdf> (ухвалено Вченою радою НУОУ (протокол № 3 від 29.03.2021)). Індивідуальна освітня траєкторія здобувача на ОНП реалізується через: виконання самостійного наукового дослідження; право корегувати свої індивідуальний навчальний план роботи та план наукової роботи за погодженням зі своїм науковим керівником та керівником структурного підрозділу, де проходить підготовка; навчальні дисципліни (НД) за вибором здобувача; можливість під час навчальних занять вільно висловлювати свою думку, обирати тему реферату, доповіді тощо; участь у програмах академічної мобільності, у тому числі міжнародної; вільний вибір форм представлення здобутих наукових результатів, наукових видань для публікації цих результатів; вільний вибір способів апробації результатів своїх досліджень; можливість уточнення теми дисертації; можливість зміни наукового керівника. Структура ОНП передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти НД, що в загальній структурі ОК складають 10 кредитів ЄКТС (25% від освітньої складової). Можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів також забезпечується через вибір тематики індивідуальних науково-дослідницьких завдань в процесі вивчення ОК. 40% навантаження вибіркової складової припадає на науково-дослідницьку або педагогічну практику (4 кредити ЄКТС). Решту 60 % навантаження вибіркової складової здобувачі мають можливість обирати 2 (обсягом по 3 кредити ЄКТС) із 7 запропонованих ОНП НД, які зорієнтовані на вдосконалення фахових, загальнонаукових компетентностей та універсальних навичок дослідника. Також ОНП передбачена можливість вибору НД із інших ОП обсягом 6 кредитів ЄКТС. Під час зустрічі із здобувачами ЕГ з'ясувала, що індивідуальний навчальний план роботи ад'юнкта Момота Д.С. передбачає вибіркові НД з інших ОП.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Основою практичної підготовки ОНП є практична складова всіх освітніх ОК та науково-дослідницька або педагогічна практика (4 кредити ЄКТС). Практична орієнтованість теоретичних ОК виявляється у впровадженні в робочі програми навчальних дисциплін (РПНД) індивідуальних науково-дослідницьких завдань та проведенні практичних занять, які корелюються із науковою тематикою здобувачів. Загальний порядок проходження практики ад'юнктів та науково-методичне забезпечення практики визначені в розділі 5 Положення про організацію підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти (доктора філософії) (<https://nuou.org.ua/assets/documents/19-pol-2021.pdf> (ухвалено Вченою радою НУОУ (протокол № 3 від 29.03.2021)). Базою для практик ад'юнктів є навчальні, навчально-наукові, наукові підрозділи НУОУ. Зміст практики і обсяги навчального навантаження ад'юнктів під час практики визначаються програмою практики, яка погоджується з науковим керівником та затверджується керівником структурного підрозділу, до якого прикріплено ад'юнкта. Аналіз змісту програм науково-дослідницької (педагогічної) практики показав, що спрямована на здобуття ад'юнктом спеціальної (фахової) компетентності – СКО5 визначену в ОНП (Здатність здійснювати науково-педагогічну та/або наукову діяльність у вищій освіті). Під час зустрічі із здобувачами ЕГ визначила, що практична підготовка здобувачів вищої освіти дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності. Здобувачі готові після випуску із ад'юнктури одразу виконувати обов'язки НПП та/або наукових працівників.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Аналіз ОНП <https://nuou.org.ua/assets/documents/p4-253-2021-2.pdf> та силабусів <https://nuou.org.ua/nauka/sylabusy-disciplin.html> засвідчив, що формування соціальних навичок (soft skills) здобувачів відповідає цілям ОНП і забезпечується більшістю ОК, що детально розкриті у відомостях самооцінювання. Основними формами забезпечення навичок soft skills є семінари, практичні та групові заняття, індивідуальні дослідницькі завдання, педагогічна та науково-дослідницька практика, провадження науково-пошукової роботи, звіти про науково-дослідницьку діяльність та апробація результатів наукових досліджень на конференціях як у НУОУ, так і інших закладах вищої освіти. Наведені у ВСО факти щодо формування у здобувачів під час проведення занять навичок презентації, креативності, володінні іноземною мовою, розвитку лідерських та організаторських якостей під час зустрічей ЕГ із НПП та здобувачами отримали підтвердження. Поза навчанням здобувачі вищої освіти мають можливість відпрацьовувати свої комунікативні навички приймаючи участь у роботі різнопланових гуртків та секцій <https://nuou.org.ua/nauka/ntov.html>, <https://nuou.org.ua/news/ad%E2%80%99yunkt-unversitetu-rozpovv-proaktualnst-ta-osnovnu-metu-mzhnarodn.html>, <https://nuou.org.ua/u/news/futbolna-komanda-unversitetu-viborolachemponstvo-parimatch-bznes-lgi.html>, <https://nuou.org.ua/u/news/predstavniki-unversitetu-stali-prizerami-chemponatu-ukrani-z-girovogo.html>, <https://nuou.org.ua/u/news/v-unversitet-viznachili-chemponv-z-blyardnogo-sportu.html>.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

На момент формування відомостей самооцінювання відповідний професійний стандарт був відсутній. Проте, 23 березня 2021 року Мінекономіки затверджено Професійний стандарт на групу професій «Викладач закладу вищої освіти», який ЕГ вважає може бути врахований в ОНП.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Розподіл загального бюджету навчального навантаження за ОНП здійснено в межах першого (52,5%, 21 кредит ЄКТС) та другого (47,5%, 19 кредитів ЄКТС) року навчання здобувачів вищої освіти (2 роки, 40 кредитів ЄКТС), його поділ на аудиторний навчальний час та час самостійної роботи здобувачів вищої освіти, а також поділ бюджету аудиторного навчального часу за курсами, видами навчальної діяльності з окремих ОК визначається навчальним планом <https://nuou.org.ua/assets/documents/np4-253-2021.pdf>. Так, відповідно до навчального плану аудиторне навантаження здобувачів складає 37,5% (15 кредитів ЄКТС), самостійна робота – 62,5% (25 кредитів ЄКТС). Проте, ЕГ звернула увагу на перевантаженість здобувачів аудиторною роботою на ОК3 Філософія та методологія науки та ОК7 Іноземна мова в науковій діяльності, де аудиторне навантаження складає 66,7%. Аналіз силабусів навчальних дисциплін <https://nuou.org.ua/nauka/sylabusy-disciplin.html> показав, що основними формами аудиторної роботи є лекції, групові, практичні та семінарські заняття. При спілкуванні з роботодавцями та здобувачами ОНП ЕГ визначила, що фактичний обсяг ОНП та окремих ОК в цілому їх задовольняє. З чого ЕГ зробила висновок щодо досягнення цілей та програмних РН на ОНП.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка здобувачів ОП за дуальною освітою не здійснюється.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Сильні сторони: структура і зміст ОНП охоплює різні напрями освітньо-наукової підготовки здобувачів вищої освіти, що надає можливості сформувати збалансовану освітню траєкторію, широкі можливості щодо розвитку соціальних навичок (soft skills). Позитивна практика: організація вибіркової форми практики (науково-дослідницька або педагогічна); практична орієнтованість ОК через впровадження в робочі програми навчальних дисциплін індивідуальних науково-дослідних завдань та проведенні практичних занять, які корелюється із науковою тематикою здобувачів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Слабкі сторони: загальне співвідношення аудиторної і самостійної роботи для здобувачів вищої освіти має незначну переваженість, а в двох ОК є незбалансованим, що не відповідає прийнятним у університеті вимогам щодо навчального навантаження. Недоліки: не виявлено. Рекомендації щодо удосконалення: в структурі навчального навантаження зменшити частку аудиторної та збільшити частку самостійної роботи, розглянути можливість впровадження в ОНП Професійного стандарту на групу професій «Викладач закладу вищої освіти».

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Освітня програма загалом відповідає визначеному критерію, а вищезазначені слабкі сторони не є суттєвими і не перешкоджають досягненню заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання для здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії та доктора наук НУОУ оприлюднені на офіційному сайті НУОУ <https://nuou.org.ua/assets/documents/prav-pr-doctor-2021.pdf>, розроблені і затверджені у встановленому порядку (рішенням Вченої ради НУОУ, протокол № 12 від 30 листопада 2020 року). У розділі 1 цих Правил визначено, що прийом до ад'юнктури університету здійснюється на конкурсній основі офіцерів Збройних Сил України віком до 45 років, які перебувають на військовій службі, здобули вищу освіту ступеня магістра (спеціаліста), мають вищу військову оперативну-тактичну (оперативну) освіту, виявили здібності до педагогічної або науково-дослідної роботи та мають досвід служби у військах (силах) не менше двох років. Аналіз Правил прийому на навчання за ОНП показав, що вони є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень, а процедура проведення конкурсу прозора і зрозуміла.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Особливості ОНП враховуються починаючи з етапу аналізу документів поданих на вступ кандидатами на навчання. Так, Правилами прийому на навчання для здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії та доктора наук НУОУ в 2021 році <https://nuou.org.ua/assets/documents/prav-pr-doctor-2021.pdf> однією з умов до вступу на ОНП є наявність оперативного-тактичного (оперативного) рівня вищої військової освіти за спеціальністю. Також на цьому етапі оцінюють науковий реферат, який здобувач вищої освіти має підготувати за майбутнім напрямком досліджень. Далі відібрані кандидати на навчання залучаються до вступних випробувань у формі вступних іспитів: зі спеціальності 253 “Військове управління” (за видами збройних сил), філософії та іноземної мови. Програми вступних випробувань є доступними на сайті університету <https://nuou.org.ua/assets/documents/prg-vstup-doctor-2021.pdf> визначають форми проведення та зміст іспитів. Процедура оцінювання вступних іспитів розкрита у розділі 6 Правил прийому на навчання і полягає у визначенні конкурсного балу вступника. Конкурсний бал (КБ) визначають за формулою: $КБ = ВІС + ВІМ + ВІФ + ДБ$, де ВІС – результат вступного іспиту із спеціальності (за шкалою від 0 до 100 балів); ВІМ – результат вступного іспиту з іноземної мови (за шкалою від 0 до 100 балів); ВІФ – результат вступного іспиту з філософії (за шкалою від 0 до 100 балів); ДБ – додаткові бали щодо врахування середнього балу додатка до диплома, на основі якого здійснюється вступ, за наукові та службові досягнення (участь у бойових діях, статті, патенти, державні та відомчі нагороди). Проте, ЕГ звернула увагу на однаковий ваговий коефіцієнт результатів вступних іспитів при визначенні КБ та низьке співвідношення ДБ до загальної суми балів за вступні випробування. Вступників, які за результатами вступного іспиту не пройшли порогового рівня (набрали менше 60 балів), до подальшого складання вступних випробувань та участі у конкурсі не допускають. Таким чином, правила прийому на навчання враховують особливості самої ОНП.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Положення про організацію освітнього процесу у НУОУ <https://nuou.org.ua/assets/documents/nakaz-61.pdf> передбачає право усіх учасників освітнього процесу на академічну мобільність, зокрема міжнародну, визначає основні напрями міжнародного співробітництва в рамках яких відбувається академічна мобільність. Правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти викладені у розділі 4 Положення про організацію підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти (доктора філософії) <https://nuou.org.ua/assets/documents/19-pol-2021.pdf>. Це положення визначає, що право на академічну мобільність реалізується на підставі міжнародних угод (договорів, меморандумів) про співробітництво в галузі освіти та науки, міжнародних програм та проектів, договорів про співробітництво між НУОУ або його основними структурними підрозділами та вітчизняними/іноземними ЗВО(НУ) та їх основними структурними підрозділами, а також може бути реалізоване Учасником з власної ініціативи, підтриманої адміністрацією НУОУ, на основі індивідуальних запрошень та інших механізмів. Основними формами академічної мобільності для здобувачів вищої освіти в НУОУ визначені: навчання за програмами академічної мобільності, мовне та наукове стажування. Визнання результатів навчання в рамках академічного співробітництва з ЗВО-партнерами здійснюється з використанням європейської системи трансферу та накопичення кредитів ЄКТС або з використанням системи оцінювання навчальних досягнень студентів, прийнятої у країні вищого навчального закладу-партнера, якщо в ній не застосовується ЄКТС. У разі навчання здобувача НУОУ у ЗВО-партнері, з метою отримання за результатами державної атестації документів про вищу освіту, здобувач має скласти академічну різницю у порядку, встановленому відповідно до законодавства обох сторін. Результати підсумкової атестації здобувачів за період навчання у ЗВО-партнері надаються за шкалою, прийнятою у ЗВО-партнері, і переводяться у шкалу, прийняту в НУОУ. Факти зарахування результатів навчання здобувачам вищої освіти Винокурову Д.В., Білюзі А.Д., наведені у відомостях самооцінювання знайшли підтвердження. Так, результати відповідних зарахувань відображено в індивідуальних навчальних планах здобувачів.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та інформальній освіті визначені у розділі 4 Положення про організацію підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти (доктора філософії) <https://nuou.org.ua/assets/documents/19-pol-2021.pdf>. Зазначено, що здобувач за 10 робочих днів до початку семестру подає рапорт до начальника (завідувача) кафедри, де викладається навчальна дисципліна, з проханням про визнання результатів навчання у неформальній освіті. До рапорту додаються документи (сертифікати, свідоцтва, довідки тощо), що підтверджують результати навчання, які здобувач отримав. На засіданні комісії, що організовує начальник (завідувач) кафедри приймається рішення щодо визнання результатів навчання здобутих у неформальній освіті. Засідання комісії може проводитись у формі: екзамену, заліку, співбесіди, виконання індивідуального завдання. За результатами засідання комісія складає протокол із відповідною пропозицією, який є основою для прийняття рішення Вченої ради університету. Процедурою передбачена можливість повного чи часткового зарахування або відмова у зарахуванні результатів неформальної освіти. Факти зарахування результатів навчання отриманих на підставі сертифікату проходження курсів здобувачам вищої освіти Білюзі А.Д., Митченко С.В. та Кружилько А.О. наведені у ВСО знайшли підтвердження. Крім цього, ЕГ з'ясувала, що гарант ОНП заохочує здобувачів приймати участь у різних курсах дистанційного навчання. Сертифікати успішного завершення курсів здобувачі надають гаранту ОНП для врахування результатів навчання. Під час зустрічі гарантом ОНП продемонстровано 8 таких сертифікатів за останній місяць. Так, результати відповідних зарахувань відображено в індивідуальних навчальних планах здобувачів.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Сильні сторони: правила прийому на навчання за ОП викладено послідовно, системно і зрозуміло; заданий пороговий рівень результатів вступного випробування дозволяє забезпечити якісний відбір здобувачів на навчання за ОНП; дієві механізми зарахування результатів навчання здобутих в інших ЗВО, неформальній та інформальній освіті; залучення до ОНП осіб з бойовим досвідом. Позитивна практика: залучення до набору офіцерів з вищою військовою оперативно-тактичною (оперативною) освітою за спеціальністю.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Слабкі сторони: право вступу до ад'юнктури університету надається виключно особам офіцерського складу ЗСУ; відсутність диференціації вступних випробувань та додаткових балів. Недоліки: не виявлено. Рекомендації щодо удосконалення: розглянути можливість зняття обмеження на вступ ОНП для осіб, які не є офіцерами ЗСУ; розглянути можливість введення вагових коефіцієнтів для розрахунку конкурсного балу, що дозволить відбирати на ОНП офіцерів з більшим фаховим досвідом.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Освітня програма загалом відповідає визначеному критерію, а вищезазначені слабкі сторони не є суттєвими і не перешкоджають досягненню заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

В цілому, форми та методи навчання і викладання, що застосовуються у ЗВО, висвітлені у розділі V Положення про організацію освітнього процесу у НУОУ <https://nuou.org.ua/assets/documents/nakaz-61.pdf>. Основними формами та методами навчання і викладання на ОНП є: вербальні (розповідь, пояснення, бесіда, дискусія), наочні (пояснювально-ілюстративний, інструктивно-практичний), частково-пошуковий (евристичний), дослідницькі (Таблиця 3 «Матриця відповідності»). Здобувачі під час проведення он-лайн зустрічі запевнили ЕГ в тому, що форми та методи навчання і викладання, що застосовуються НПП, дозволяють досягти визначених у ОНП цілей та ПРН. Імплементація студентоцентрованого підходу в реалізацію ОНП (щодо форм та методів навчання і викладання) забезпечується: задекларованим у внутрішніх документах ЗВО правом здобувачів на [...участь в обговоренні та вирішенні питань удосконалення освітнього процесу ...] (п. 1 розділу II Методичних рекомендації для здобувачів ступеня вищої освіти доктора філософії <https://nuou.org.ua/assets/documents/p17-rec-ad-2.pdf> ; створенням у ЗВО Загальних зборів слухачів, ад'юнктів та докторантів, які [... беруть участь в обговоренні і вирішенні питань удосконалення освітнього процесу ...] (пп. 5.9.3 Статуту НУОУ <https://nuou.org.ua/assets/documents/statut-nuou-2019.pdf>); проведенням анкетувань здобувачів, метою яких є [... визначення суб'єктивної оцінки якості навчального процесу в університеті ...] (п. 3.1 Методичних рекомендації щодо анкетування (опитування) учасників освітнього процесу в НУОУ <https://nuou.org.ua/assets/documents/met-rec-anketa.pdf>). Під час проведення зустрічей з гарантом, викладачами та ад'юнктами ЕГ з'ясувала, що такі опитування періодично проводяться. Проте, з узагальненими результатами проведених анкетувань можна ознайомитися лише за наявності доступу до платформи дистанційного навчання. Можливість самостійного обрання НПП методів навчання і викладання закріплена низкою внутрішніх документів ЗВО, наприклад: у пп. 7.6 Статуту Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського (<https://nuou.org.ua/assets/documents/statut-nuou-2019.pdf>) зазначено, що [... Науково-педагогічні (педагогічні) та наукові працівники Університету мають право: ... обирати методи та засоби навчання ...]. НПП під час проведення інтерв'ювання запевнили членів ЕГ в тому, що ЗВО не обмежує їх у виборі форм та методів навчання і викладання. Результати аналізу внутрішніх документів ЗВО, проведених зустрічей з гарантом, НПП, випускниками та здобувачами дозволяють ЕГ стверджувати, що в цілому форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у ОНП цілей та ПРН, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Під час проведення акредитаційної експертизи з'ясовано, що здобувачі мають можливість ознайомитися з цілями, змістом та програмними РН, порядком та критеріями оцінювання в межах окремих ОК. В цілому зазначена інформація висвітлена у наступних документах, що перебувають у вільному доступі та оприлюднені на офіційному сайті ЗВО та платформі дистанційного навчання: освітньо-наукова програма "Військове управління" третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти <https://nuou.org.ua/assets/documents/p4-253-2021-2.pdf>; силабуси навчальних дисциплін ОНП <https://nuou.org.ua/nauka/sylabusy-disciplin.html>; робочі програми навчальних дисциплін; Положення про організацію освітнього процесу у НУОУ <https://nuou.org.ua/assets/documents/nakaz-61.pdf>; Положення про організацію підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти (доктора філософії) <https://nuou.org.ua/assets/documents/19-pol-2021.pdf>. Крім того, під час інтерв'ювання викладачів та ад'юнктів ЕГ з'ясувала, що ознайомлення здобувачів з цілями, змістом та очікуваними ПРН, порядком та критеріями оцінювання відбувається на першому занятті з навчальних дисциплін.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Реалізація концепції «Навчання через дослідження» у ЗВО на ОНП забезпечується шляхом: застосування дослідницьких методів навчання при викладанні навчальних дисциплін (Таблиця 3 «Матриця відповідності»); виконанням індивідуальних завдань в межах окремих ОК (наприклад, в рамках ОК «Військове управління Збройними силами України в операції сил оборони» здобувачі оформлюють есе за темою свого дисертаційного дослідження <https://nuou.org.ua/assets/documents/sylabus-new-4-1.pdf>, в рамках проведення занять з навчальної дисципліни «Застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності» <https://nuou.org.ua/assets/documents/sylabus-new-4-2.pdf> ад'юнкти вирішують розрахункові задачі в межах власних досліджень). Крім того, елементи зазначеної концепції присутні під час підготовки здобувачами власних наукових праць (дисертацій, наукових статей, тез доповідей), участі ад'юнктів у виконанні НДР (наприклад: здобувач Митченко С.В. є співвиконавцем НДР за темою «Обґрунтування рекомендацій щодо удосконалення процесу реагування на кризи воєнного характеру» (реєстраційний номер 0121U108489); ад'юнкт Грицюк В.В. є співвиконавцем НДР за темою «Теоретичні основи інформаційного забезпечення системи державного управління у воєнній сфері» (реєстраційний номер 0119U000019)). Під час виконання ад'юнктами вказаних видів робіт концепція «Навчання через дослідження» реалізується їх науковими керівниками, науковими керівниками НДР, співвиконавцями яких є здобувачі, тощо. Зазначені особи вдосконалюють навички ад'юнктів з академічного письма. Результатом поєднання навчання і досліджень є публікації наукових статей у фахових наукових виданнях, монографіях, тез доповідей на наукових форумах, патентів на корисну модель (винахід), тощо <https://nuou.org.ua/nauka/svr/pub/>, <https://nuou.org.ua/nauka/confi/>.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Врахування тенденцій розвитку наукових досягнень і сучасних практик у сфері військового управління здійснюється під час формулювання цілей та ПРН, а також під час безпосереднього наповнення навчальних дисциплін, періодичного їх перегляду. Загальні засади проведення моніторингу та внесення змін до ОНП висвітлені у пп. 3.13 Положення про організацію освітнього процесу у НУОУ <https://nuou.org.ua/assets/documents/nakaz-61.pdf>, у розділах 5 та 7 Положення про організацію підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти (доктора філософії) <https://nuou.org.ua/assets/documents/19-pol-2021.pdf>, у розділі V Методичних рекомендацій до порядку реалізації освітніх програм у НУОУ <https://nuou.org.ua/assets/documents/met-rec-realiz-op-nduu.pdf>. Оновлення ОК ОНП відбувається з урахуванням сучасних тенденцій у відповідній галузі та пропозицій зацікавлених сторін, про що ЕГ мала змогу пересвідчитися під час проведення зустрічей з гарантом ОНП, роботодавцями, випускниками та ад'юнктами, а також за результатами проведеного аналізу відповідних документів. Наприклад, у 2020 році замість ОК «Концептуальні проблеми розвитку військового управління у сучасному воєнному мистецтві» https://nuou.org.ua/assets/documents/onp_3_253.pdf був введений ОК «Мистецтво об'єднаного керівництва сектором безпеки та оборони в умовах гібридної війни проти України» <https://nuou.org.ua/assets/documents/p4-253-2021-2.pdf>. Вимоги щодо корегування, доповнення та внесення змін до РПНД містяться у п. 4.5 Положення про організацію освітнього процесу у НУОУ <https://nuou.org.ua/assets/documents/nakaz-61.pdf> та у п. 3.7 Положення про навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності у НУОУ (<https://nuou.org.ua/assets/documents/polo-nmz-od-nduu.pdf>). Оновлення змісту освіти, як правило, здійснюється не менше одного разу на рік до початку нового навчального року на підставі результатів зворотного зв'язку (обговорення з роботодавцями, викладачами, здобувачами), аналізу тенденцій розвитку спеціальності, результатів відповідних наукових досліджень. За необхідності коригування змісту освіти може проводитися НПП протягом навчального року. Підтвердження цих фактів ЕГ отримала під час зустрічей з гарантом, викладачами та здобувачами вищої освіти ОНП.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

У НУОУ розроблена низка документів пов'язаних з інтернаціоналізацією діяльності, зокрема Положення про інтернаціоналізацію НУОУ <https://nuou.org.ua/assets/documents/polo-inter.pdf>. На базі університету регулярно організовуються та проводяться заходи, пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності, в яких приймають участь НПП та здобувачі, наприклад: заходи у рамках Програми НАТО «Удосконалення військової освіти – DEEP» <https://nuou.org.ua/u/news/zaknchivsvya-kurs-dlya-vikladaczkoego-skladu-v-ramkax-programi-nato-deep.html>; міжнародні наукові форуми <https://nuou.org.ua/u/news/per-mnpk-history-2020.html>. НУОУ підписано низку угод (меморандумів) про міжнародну співпрацю, наприклад: Угода з Варшавським Національним університетом оборони <https://nuou.org.ua/assets/documents/poland-ukraine-memorandum.pdf>; Memorandum with the Military Centre for Strategic Studies of the Italian Republic <https://nuou.org.ua/assets/documents/memorandum-ukraine-italia.pdf>. На ОНП є практика участі здобувачів у спільних науково-освітніх проектах, наприклад: проект з Норвезьким університетом оборони, учасником якого на конкурсній основі став ад'юнкт 1 року навчання Андрій Білюга. Крім того, інтернаціоналізаційний вимір на ОНП врахований через внесення до змісту окремих ОК відповідного навчального контенту, наприклад: [...] Л 6/2. Основи об'єднаного планування сучасних операцій з урахуванням досвіду ООС (АТО) та збройних сил країн-членів НАТО [...] (ОК «Військове управління Збройними силами України в операції сил оборони» <https://nuou.org.ua/assets/documents/sylabus-new-4-1.pdf>); окремі заняття за темою 1, що стосуються наукометричних баз Scopus та Web of Science (ОК «Основи роботи з науковими проектами та наукометричними

базами» <https://nuou.org.ua/assets/documents/syllabus-new-4-11.pdf>). Профілі науково-педагогічних працівників, що викладають на ОНП, представлені у ORCID, Google Scholar, Web of Science та ін. НПП та ад'юнктам НУОУ надана можливість користування доступом до бази даних Web of Science Core Collection та електронними книгами бази даних ScienceDirect <https://nuou.org.ua/nauka/dostup-do-baz-ta-resursiv.html>, про що ЕГ отримала підтвердження під час проведення зустрічей з НПП та здобувачами. З метою стимуляції особового складу ЗВО до підвищення рівня оприлюднення результатів наукових досліджень у виданнях, які індексуються базами Scopus або Web of Science, та до участі у наукових форумах міжнародного рівня Положенням про преміювання наукових та науково-педагогічних працівників за досягнення високого рівня оприлюднення результатів наукових досліджень <https://nuou.org.ua/assets/documents/polo-prem-np-npp.pdf> передбачене преміювання науково-педагогічних працівників, а Положенням про рейтингове оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників НУОУ <https://nuou.org.ua/assets/documents/nakaz-60.pdf> нарахування додаткових балів при рейтинговому оцінюванні діяльності НПП.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Сильні сторони: комплексний підхід до інтернаціоналізації освітнього процесу; системне поєднання навчання і дослідження; тісна співпраця із міжнародними організаціями, закладами та установами; університет є центром міжнародної співпраці у сфері військового управління; інформування здобувачів про ОК здійснюється кафедрами з використанням силабусів. Позитивні практики: регулярне оновлення змісту ОК (запровадження нових ОК) через зміни у законодавстві, врахування пропозицій стейкхолдерів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Слабкі сторони: не виявлено. Недоліки: не виявлено. Рекомендації щодо удосконалення: розглянути можливість запровадження на ОНП практики подвійного керівництва здобувачами в рамках спільних академічних програм (зокрема з Норвезьким університетом оборони).

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Освітня програма та діяльність за цією освітньою програмою відповідає визначеному критерію, сприяють досягненню заявлених цілей та програмних результатів навчання. Систематичне оновлення ОК, запровадження нових ОК на вимогу стейкхолдерів ОНП. Форми та методи навчання і викладання на ОНП відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи. ОНП дозволяє успішно поєднувати навчання та наукові дослідження. Унікальна для галузі співпраця із міжнародними організаціями, закладами та установами.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів визначені у внутрішніх документах, оприлюднених на веб-сайті ЗВО та платформі дистанційного навчання, а саме: Положення про організацію освітнього процесу у НУОУ <https://nuou.org.ua/assets/documents/nakaz-61.pdf>; Положення про організацію підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти (доктора філософії) <https://nuou.org.ua/assets/documents/19-pol-2021.pdf>; освітньо-наукова програма "Військове управління" третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти <https://nuou.org.ua/assets/documents/p4-253-2021-2.pdf>; Рекомендації щодо організації підготовки ад'юнктів у НУОУ <https://nuou.org.ua/assets/documents/p17-rec-ad.pdf>; силабуси навчальних дисциплін <https://nuou.org.ua/nauka/syllabusy-disciplin.html>; РПНД (викладені у внутрішній мережі університету). Контрольні заходи за навчальними дисциплінами ОНП проводяться у формі поточного контролю (опитування, есе, реферати, контрольні роботи тощо) та підсумкового контролю (екзамени, заліки). Проте, критерії оцінювання здобувачів у силабусах не наведені, а у РПНД викладені досить загально, що не дозволяє здобувачу визначити

нарахування балів в межах кожного заняття змістових модулів НД. Атестація здобувачів здійснюється у формах проміжної атестації (забезпечує контроль виконання індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи) та підсумкової атестації (публічний захист дисертації). В рамках проміжної атестації ад'юнктів 2 рази на рік проходить їх звітування на кафедрах НУОУ про хід виконання зазначених планів, а також щорічне атестування здобувачів їх науковими керівниками. В цілому, форми контрольних заходів, їх зміст та критерії оцінювання здобувачів є логічними, чіткими, зрозумілими і надають можливість встановити досягнення здобувачами програмних РН як за окремими ОК, так і в цілому за ОНП. Також зазначено підтвердили випускники ОНП та ад'юнкти під час зустрічей з ЕГ. Проте, ОНП <https://nuou.org.ua/assets/documents/p4-253-2021-2.pdf> та навчальним планом <https://nuou.org.ua/assets/documents/np4-253-2021.pdf> визначено, що підсумковий контроль з навчальних дисциплін «Застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності» та «Філософія та методологія науки» проводиться у формі екзамену. В силябусах зазначених ОК <https://nuou.org.ua/assets/documents/sylabus-new-4-2.pdf>, <https://nuou.org.ua/assets/documents/sylabus-new-4-13.pdf> вказана форма контролю – залік. Зазначене є порушенням встановлених вимог підпункту 5.29.1 Положення (<https://nuou.org.ua/assets/documents/nakaz-61.pdf>) [...форми підсумкового контролю з освітнього компоненту визначаються Освітньою програмою та не можуть замінюватися на інші ...] і негативно впливає на проінформованість зацікавлених сторін.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

На момент проведення акредитації Стандарт вищої освіти для спеціальності 253 «Військове управління» не затверджений. В умовах відсутності Стандарту форми атестації здобувачів на ОНП врегульовані Постановою Кабінету міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)» https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-p?find=1&text=атестація#w1_2 та низкою внутрішніх документів НУОУ (див. п. 5.1 цього звіту).

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

На офіційному веб-сайті ЗВО у вільному доступі розміщені перелічені в п. 5.1 цього звіту внутрішні документи, в яких висвітлені чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів. Об'єктивність та неупередженість екзаменаторів забезпечується шляхом формування для проведення контрольних заходів екзаменаційних комісій у складі двох та більше осіб, зрозумілістю самої процедури та критеріїв оцінювання, можливістю оскарження результатів здачі екзамену (заліку). Загальні засади політики та механізмів попередження і врегулювання конфліктів в межах ОНП викладені у розділі V Положення про організацію підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти (доктора філософії) <https://nuou.org.ua/assets/documents/19-pol-2021.pdf> та розділі XII Методичні рекомендації для здобувачів ступеня вищої освіти доктора філософії <https://nuou.org.ua/assets/documents/p17-rec-ad-2.pdf>. Процедура оскарження здобувачами результатів контрольних заходів та правила їх повторного проходження висвітлені у пп. 5.29.2 Положення про організацію освітнього процесу у НУОУ <https://nuou.org.ua/assets/documents/nakaz-61.pdf>. Випадків застосування зазначених процедур (механізмів, правил) не було. У процесі інтерв'ювання випускники та ад'юнкти запевнили ЕГ, що вони обізнані з процедурою оскарження результатів оцінювання навчальних досягнень та їх повторного проходження, а також стверджували, що вони ще не користувались таким правом, оскільки не виникало такої необхідності.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Принципи і стандарти забезпечення академічної доброчесності висвітлені у низки внутрішніх нормативних документах університету, наприклад: Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у НУОУ <https://nuou.org.ua/assets/documents/edu-act-quality.pdf>, Методичні рекомендації для здобувачів ступеня вищої освіти доктора філософії (<https://nuou.org.ua/assets/documents/p17-rec-ad-2.pdf>). Наглядово-контрольні функції з питань дотримання академічної доброчесності чітко розподілені між структурними підрозділами університету та посадовими особами, наведені у Положенні про академічну доброчесність у НУОУ <https://nuou.org.ua/assets/documents/polo-aka-dobro.pdf> та Положенні про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових, навчально-методичних працях, що розробляються в НУОУ <https://nuou.org.ua/assets/documents/polo-academ-plagiat.pdf>. Так, розділ 6 "Відповідальність за академічний плагіат" останнього Положення передбачає штрафні санкції за порушення у цій сфері (наприклад, [...Виявлення

академічного плагіату під час публічного захисту дисертації (наукової доповіді) у спеціалізованій вченій раді є підставою для зняття дисертації із захисту без права повторного захисту...) . Для виявлення ознак академічного плагіату у наукових текстах, що не містять інформацію з обмеженим доступом, використовується спеціалізоване програмне забезпечення, наприклад «Advego Plagiatus». Перевірка робіт, які мають гриф обмеження доступу, проводиться призначеними відповідальними особами, рецензентами. Однією з основних форм популяризації академічної доброчесності серед НПП та здобувачів є проведення різноманітних заходів (курсів, лекцій тощо) з виховання доброчесності, наприклад: курсу НАТО з питань виховання доброчесності <https://nuou.org.ua/u/news/zavershivsiya-tridennij-kurs-nato-z-pitan-vixovannya-dobrochesnost,-yak.html>. На зустрічі з ад'юнктами ЕГ з'ясувала, що вони мають змогу перевірити тексти своїх наукових робіт за допомогою відповідного програмного забезпечення, обізнані із штрафними санкціями у випадку порушення норм академічної доброчесності та ознайомлені з принципами академічної доброчесності. Проте, ЕГ звернула увагу на невідповідність значень орієнтовної шкали, яка використовується під час перевірки наукових праць на ознаки академічного плагіату, а саме: [...середня оригінальність (7–90%) – роботу допускають до захисту та/або опублікування; низька оригінальність (51–70%) – робота потребує доопрацювання та повторної перевірки; дуже низька оригінальність (50% і нижче) – роботу відхиляють без розгляду.] <https://nuou.org.ua/assets/documents/polo-academ-plagiat.pdf>. Наведене цитування свідчить про збіг відсоткових показників шкали на різних рівнях унікальності, що може призвести до неоднозначності при виробленні рекомендацій щодо подальшого розгляду робіт.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Сильні сторони: форми контролю та методи оцінювання є чіткими, зрозумілими та дозволяють встановити досягнення здобувачем РН; всі учасники освітнього процесу ознайомлені з принципами і стандартами забезпечення академічної доброчесності та усвідомлюють необхідність їх дотримання. Позитивні практики: проведення заходів з популяризації академічної доброчесності серед НПП та здобувачів (лекції, бесіди, організація зустрічей з експертами).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Слабкі сторони: під час експертизи встановлена наявність невідповідностей зазначених в силабусах окремих ОК форм контролю тим, що визначені ОНП та навчальним планом; збіг відсоткових показників орієнтовної шкали, яка використовується під час перевірки наукових праць на ознаки академічного плагіату, на різних рівнях унікальності. Недоліки: критерії оцінювання здобувачів у силабусах не наведені, а у РПНД викладені досить загально, що не дозволяє здобувачу визначити нарахування балів в межах кожного заняття змістових модулів НД. Рекомендації щодо удосконалення: привести у відповідність до НП (ОНП) форми звітності зазначені у силабусах окремих ОК; усунути неоднозначність трактування відсоткових показників орієнтовної шкали Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових, навчально-методичних працях, що розробляються в університеті, доповнити силабуси (РПНД) відомостями щодо критеріїв оцінювання здобувачів, а саме нарахування (розподілу) балів за кожне заняття (тему, змістовий модуль тощо) у зручний для інформування здобувачів спосіб.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Освітня програма загалом відповідає визначеному критерію, а вищезазначені слабкі сторони та недолік не є суттєвими і не перешкоджають досягненню заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Викладачі, задіяні у реалізації ОНП, відповідають вимогам п. 35 Постанови КМ України Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/365-2021-%D0%BF#Text>. Публікаційна активність відповідає напрямкам досліджень здобувачів та змістовному наповненню ОК ОНП.

Викладачі мають публікації у фахових наукових виданнях, а також виданнях, включених наукометричної бази Scopus; навчальні посібники та монографії, досвід практичної роботи за фахом (досвід участі в АТО та ООС, заходах міжнародного співробітництва, багатонаціональних навчаннях); регулярно беруть участь у вітчизняних та закордонних фахових наукових конференціях. Професійна кваліфікація підтверджується стажем науково-педагогічної діяльності викладачів задіяних в реалізації ОНП з терміном від 8 до 47 років. Зрозумілість, відкритість та прозорість конкурсного відбору викладачів сприяє залученню до ОНП висококваліфікованих НПП. Як позитивну практику слід зазначити, що до реалізації ОНП залучені найбільш досвідчені, висококваліфіковані НПП, які є експертами Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти (Репіло Ю.Є., Лобанов А.А., Майстренко О.В. (<https://cutt.ly/wb1WA0y>)). Це дозволило врахувати досвід проведення акредитацій інших закладів вищої освіти при коригуванні та реалізації ОНП. Аналіз наданої гарантом ОНП інформації про наукові та науково-методичні здобутки НПП, задіяних у реалізації ОНП, табл. 2 ВСО ОНП, інформації, отриманої під час спілкування у фокус-групах показав, що академічна та професійна кваліфікація викладачів забезпечує досягнення визначених програмою цілей і програмних РН та їх відповідність навчальним дисциплінам, що викладаються на ОНП.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Високий рівень академічної та професійної кваліфікації НПП, що залучені до реалізації ОНП, визначено: кваліфікаційними вимогами до НПП, встановленими Статутом НУОУ (п.п. 8.1, 8.2) <https://nuou.org.ua/assets/documents/statut-nuou-2019.pdf>; прозорістю та зрозумілістю процедури конкурсного відбору НПП відповідно до положення про проведення конкурсного відбору на заміщення вакантних посад наукових та науково-педагогічних працівників <https://nuou.org.ua/assets/documents/nakaz-pro-vvedennia-v-diu-polozhennia.pdf>, яке включає: умови проведення конкурсу, інформацію про порядок роботи та повноваження конкурсної комісії (<https://nuou.org.ua/assets/documents/konk-kom-182.pdf>), процедури конкурсного відбору та порядок оскарження рішення конкурсної комісії. До її складу входять найбільш компетентні посадові особи. Інформація про оголошення конкурсу розміщується на офіційному сайті НУОУ (<https://nuou.org.ua/u/ogo/>) та на порталі МО України (<https://www.mil.gov.ua/diyalnist/nashi-konkursi/>). Остаточний відбір кандидатів на посади НПП здійснюється шляхом таємного голосування членів Вченої ради, яке вводиться в дію наказом начальника НУОУ (п. 5.3.6 Статуту НУОУ). Прозорість конкурсного добору НПП забезпечується інформуванням усіх учасників освітнього процесу через сайт університету про список учасників конкурсу та його переможця. Дотримання процедур конкурсного відбору викладачів підтверджена за результатами спілкування ЕГ з представниками органів самоврядування, академічним персоналом ОНП та начальником управління персоналу. За інформацією, отриманою від гаранта ОНП, усі викладачі, задіяні у ОНП пройшли конкурсний відбір, мають достатній рівень військової освіти, практичний досвід військової служби або досвід науково-педагогічної діяльності у ЗВО, що підтверджує необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації ОНП.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

За інформацією, отриманою з ВСО, від гаранта та у фокус-групах, залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу на ОНП відбувається на етапах формування (коригування) ОНП, рецензування ОНП, проведення занять за ОНП. Роботодавці входять безпосередньо до складу робочої групи з розробки ОНП: заступник начальника Університету з наукової роботи та начальник ВНУ ГШ ЗС України <https://nuou.org.ua/assets/documents/p4-253-2021-2.pdf>. Позитивною практикою розробки ОНП слід вважати те, що перед введенням її в дію проект пройшов попереднє суспільне обговорення із залученням усіх стейкхолдерів і отримав відгуки-рецензії на ОНП, погодження напрямів наукових досліджень, до яких залучаються здобувачі, а також під час визначення актуальності та погодження тематики їх дисертаційних робіт, які обумовлені потребами ЗС України у галузі військового управління. Роботодавці (Директор департаменту військової освіти та науки МО України та провідні фахівці від інших ЗВО <https://nuou.org.ua/assets/documents/tes4-253-2021.pdf>) надали позитивні відгуки-рецензії на ОНП, яка введена в дію 30.03.2021. За інформацією, підтвердженою під час відвідування НУОУ керівником ЕГ, представники роботодавця та науково-дослідних установ та ЗВО, з якими укладено партнерські договори <https://nuou.org.ua/u/ms.html>, планово та регулярно залучаються до реалізації освітнього процесу наведені на платформі Наукового центру дистанційного навчання Університету <https://adl.mil.gov.ua/course/view.php?id=1353#section-2>. Доступ до платформи дистанційного навчання потребує реєстрації. Приклади залучення представників роботодавця та установ-партнерів наведені у ВСО знайшли підтвердження – матеріали проведених занять доступні у внутрішній мережі університету. Представники Замовника та роботодавця залучаються також до проведення процесу атестації здобувачів за ОНП. Так, під час проведення акредитації 11.05.2021 відбувся захист дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 253 – військове управління (за видами збройних сил) випускника ОНП 2021 року. На захисті у якості офіційного опонента брав участь начальник ВНУ ГШ ЗС України Коваль В.В. Таким чином, НУОУ залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу на різних етапах функціонування ОНП.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Залучення професіоналів, експертів галузі, представників роботодавців до проведення аудиторних занять відбувається планово: до 25 числа кожного місяця в університеті складається Відомість щодо проведення відповідними замовниками на підготовку військових фахівців занять на поточний місяць (надалі Відомість), яку сформує заступник начальника університету з навчальної роботи. Здобувачі мають можливість брати участь у цих заняттях, які проводяться в аудиторіях університету або дистанційно. Так, відповідно до наданої ЕГ Відомості за квітень заплановано 7 занять. В одному з них – 19 квітня 2021 року приймали участь ад'юнкти 2 курсу (заняття провів Командувач логістики командування Повітряних Сил генерал-майор Кириченко В.В. на тему «Управління частинами та установами логістики Повітряних Сил в ході бойових дій». Проте, зважаючи на багатопрофільність ОНП частка планового залучення до проведення аудиторних занять із здобувачами представників видів та родів військ ЗС України потребує розширення. Контроль за виконанням плану проведення занять представниками замовників здійснює начальник Головного управління доктрин та підготовки ГШ ЗС України. Факти залучення до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців наведені у ВСО знайшли підтвердження. Як правило до таких занять залучають не тільки ад'юнктів, але і НПП університету. Наприклад: Лекція Першого заступника Міністра оборони України Івана Руснака 15.01.2021 за темою «Результати виконання заходів оборонної реформи в системі Міністерства оборони України» <https://cutt.ly/BbUEpH1>, на яку залучені ад'юнкти НУОУ. Заняття президента адвокатського об'єднання юридична компанія «Капітал», Голови громадського об'єднання «Громадський люстраційний комітет», Директора Департаменту з питань люстрації Міністерства юстиції України (2014–2016 рр.), члена дисциплінарної комісії НАБУ (2018–2020 рр.) Тетяни Козаченко 18.09.2020 за темою «Інтелектуальний компонент у структурі стратегічного лідерства» <https://nuou.org.ua/u/news/z-sluchachami-unversitetu.html>. Цикл лекцій керівництва МО України, зокрема, Першого заступника Міністра оборони України Івана Руснака, заступника Міністра оборони України з питань європейської інтеграції Анатолія Петренка, керівника Проекту розвитку системи військової освіти та підготовки військових фахівців полковника Вадима Артамошенка 28.08.2019. <https://cutt.ly/AbUELf6>.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Університет має налагоджену та дієву систему професійного розвитку викладачів, яка регламентується розділом 11 Положення про організацію освітнього процесу в Університеті <https://nuou.org.ua/assets/documents/nakaz-61.pdf> та Положенням про підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників <https://cutt.ly/RbZJdKE>. Підвищення кваліфікації викладачів здійснюється на курсах підвищення кваліфікації офіцерського складу, інших курсах підвищення індивідуальної фахової підготовки, на стажуванні у військах (силах) в провідних ЗВО і науково-дослідних установах, споріднених ВВНЗ, в установах, на підприємствах МО (наказ МО України від 09.01.2020 № 4 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0250-20#Text>). Під час зустрічі з академічним персоналом ЕГ з'ясувала, що викладачі, задіяні у реалізації ОНП проходять підвищення кваліфікації на курсах підвищення кваліфікації НПП кожні 5 років, а також закордонних курсах, тематика яких відповідає профілю ОНП, курсах підвищення кваліфікації з питань організації наукової та науково-технічної діяльності у Збройних Силах України та курсах підвищення кваліфікації науково-педагогічних та наукових працівників з питань освітньої діяльності, зборах, що проводяться за участю НПП університету <https://nuou.org.ua/osvita/op.html>. Враховуючи те, що більшість заходів, що проводяться у ЗС України та за участю міжнародних партнерів України у військовій сфері, відбувається на базі НУОУ, НПП та здобувачі, які залучаються до цих заходів мають постійну можливість підвищувати свій професійний рівень з урахуванням останніх тенденцій розвитку ЗС України <https://cutt.ly/bbZJomf>. Таким чином, університет сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми та у співпраці з іншими організаціями, у тому числі і міжнародними.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

В університеті існує система матеріального та морального, кар'єрного стимулювання викладачів, яка ґрунтується на аналізі результатів їх освітньої діяльності через рейтингову оцінку викладачів <https://nuou.org.ua/assets/documents/nakaz-60.pdf>: по закінченню етапу навчання; до професійних та державних свят; за індивідуальні здобутки у галузі тощо. Питання заохочення НПП з числа працівників ЗС України здійснюється відповідно до Положення про преміювання наукових та науково-педагогічних працівників за досягнення високого рівня оприлюднення результатів наукових досліджень <https://nuou.org.ua/assets/documents/polo-prem-np-npp.pdf>, згідно з яким з 2020 р. запроваджено преміювання НПП університету за публікації у виданнях, що індексуються в міжнародних наукометричних базах Web of Science Core Collection та/або Scopus. Під час зустрічей з гарантом ОНП, науково-педагогічних працівниками, задіяними у реалізації ОНП, науковими керівниками ад'юнктів ЕГ з'ясувала, що вони регулярно заохочуються керівництвом університету, ГШ ЗС України, МО України, Президентом України грошовими преміями, державними нагородами, грамотами та подяками. Так, наприклад медаллю «За працю та звитягу» Президентом України заохочено професора кафедри управління військами Зубова О.Я. За результатами щорічного атестування офіцерів-викладачів (Методичні рекомендації з порядку організації і проведення атестування військовослужбовців ЗС України Затверджені директором Департаменту кадрової політики МО України від 19.04.2017 № 328 (зі змінами), особи, які сумлінно виконують свої функціональні обов'язки зараховуються у Резерв для просування по службі, навчання. За інформацією, отриманою від НПП університету, стимулювання викладацької майстерності відбувається шляхом як заохочення кращих викладачів, так і популяризацією кращих викладацьких практик. Розвитку викладацької майстерності сприяє залучення їх до програми KA1 Erasmus+ International Credit Mobility. У той же час згідно Положення про преміювання наукових та науково-педагогічних працівників за досягнення високого рівня

оприлюднення результатів наукових досліджень <https://nuou.org.ua/assets/documents/polo-prem-np-npp.pdf> не передбачена можливість заохочення військових НПП. Доцільно у згаданому положенні передбачити можливість заохочення військових НПП за досягнення високого рівня оприлюднення результатів наукових досліджень.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Сильні сторони: професійна кваліфікація викладачів відповідає меті підготовки та програмним результатам навчання за ОНП; добір викладачів здійснюється за чітко визначеною та прозорою процедурою на конкурсній основі з урахуванням їх професійних якостей; інформуванням усіх учасників освітнього процесу через сайт університету про всі етапи конкурсного відбору НПП; сприяння професійному розвитку викладачів; університет є центром проведення різнопланових заходів у масштабі ЗС України та за участю міжнародних партнерів України у військовій сфері, що дозволяє НПП та здобувачам відслідковувати безпосередньо останні тенденції розвитку ЗС України та спеціальності 253 «Військове управління». Позитивні практики: суспільне обговорення проекту ОНП із залученням усіх стейкхолдерів; залучення до реалізації ОНП висококваліфікованих НПП, які одночасно є досвідченими викладачами та експертами Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Слабкі сторони: Положенням про преміювання наукових та науково-педагогічних працівників за досягнення високого рівня оприлюднення результатів наукових досліджень не передбачена можливість заохочення військових НПП. Недолік: низька частка планового залучення до проведення аудиторних занять представників видів та родів військ ЗС України. Рекомендації щодо удосконалення: розглянути можливість преміювання військових НПП за досягнення високого рівня оприлюднення результатів наукових досліджень; збільшити частку планового залучення до проведення занять представників видів та родів військ ЗС України, а також сприяти залученню здобувачів ОНП до заходів, що проводяться в органах військового управління ЗС України, оскільки фактично вони і є базою для проведення досліджень за спеціальністю здобувачів.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Освітньо-наукова програма та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідає визначеному критерію, а вищезазначені слабкі сторони та недолік не є суттєвими і не перешкоджають досягненню заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Фінансові та матеріально-технічні ресурси НУОУ, а також навчально-методичне забезпечення ОНП забезпечують досягнення визначених цілей та програмних результатів навчання. Фінансування освітнього процесу в Університеті відбувається з фондів Міністерства оборони України у відповідності до обсягів державного замовлення. Для реалізації ОНП використовуються достатній аудиторний фонд, здобувачі забезпечені окремими робочими місцями та необхідним обладнанням для проведення наукових досліджень. Здобувачам забезпечено доступ до засобів імітаційного моделювання (Славутич <https://bit.ly/ztUVODI>, JCATS <https://sim.nuou.org.ua/uk/>), засобів проведення випробувань (балістична траса, електронні стенди, тощо), комп'ютерних класів із спеціалізованим програмним забезпеченням для аналізу та обробки результатів досліджень та підвищення рівня своєї підготовки. Для проведення наукових досліджень залучається матеріально-технічна база установ партнерів: ЦНДІ ЗС України (<https://crsi.mil.gov.ua/novini.html>), ЦНДІ ОВТ ЗС України (<https://cndiovt.com.ua/>) Досягненню цілей ОНП та програмних результатів сприяє наявність бібліотек (електронної <https://nuou.org.ua/u/news/funkczonuvannya-potuzhno-elektronno-bbloteki-%E2%80%93-neobxdnij-atribut-suc.html>, таємної, загального та навчального фонду, ДСК, читального залу). Навчально-методичне забезпечення ОНП (силабуси, РПНД, навчально-методичні матеріали для підготовки та відпрацювання навчальних занять, навчальні підручники та інш. матеріали) розроблені та

забезпечують досягнення зазначених у ОНП РН. Безперервність навчання, здобувачів забезпечується можливістю доступу до платформи дистанційного навчання <https://nuou.org.ua/u/news/osvtnj-proczes-sogodn.html>, на якій здобувачі мають доступ до всіх навчально-методичних матеріалів НД ОНП. Використання платформи дистанційного навчання дозволяє здобувачам проходити курсову підготовку за різними напрямками, набуваючи нових знань, навичок і вмій. Також здобувачі мають безоплатний доступ до міжнародних наукометричних баз даних для розширення можливостей щодо аналізу результатів передових досліджень у сфері інтересів здобувачів <https://nuou.org.ua/nauka/dostup-do-baz-ta-resursiv.html>. Таким чином, фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення ОП забезпечують досягнення визначених цілей та програмних РН.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

В НУОУ забезпечено безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів НУОУ, необхідних для навчання, викладацької та дослідницької діяльності в межах ОНП. Зареєстровані здобувачі вищої освіти мають можливість віддаленого доступу до навчальних матеріалів з освітніх компонентів, які викладені у системі дистанційного навчання <https://nuou.org.ua/u/news/pop-df.html>. Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 29 травня 2020 р. №721 (зі змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 17 листопада 2020 р. № 1426) закладам вищої освіти та науковим установам незалежно від відомчої ознаки зі статусом бюджетної установи з січня по грудень 2021 року надано доступ до бази даних Web of Science Core Collection компанії Clarivate та повнотекстових ресурсів (електронних книг) бази даних ScienceDirect компанії Elsevier <https://nuou.org.ua/nauka/dostup-do-baz-ta-resursiv.html>. Здобувачі вищої освіти безкоштовно користуються послугами медичної служби університету, поліклініки та національного військово-медичного клінічного <http://gvkg.kiev.ua/>. Всі військовослужбовці (здобувачі вищої освіти, НПП) в обов'язковому порядку щорічно проходять диспансеризацію, а працівники ЗСУ медичний огляд. Для задоволення своїх релігійних потреб здобувачі відвідують релігійні заходи в капличці університету та храмах міста. Періодичний моніторинг морально-психологічного стану здобувачів освітнього процесу, ступеня їх задоволення процесами навчання, виховання, забезпечення здійснюють психологи підрозділу морально-психологічного забезпечення, що підтверджується інформацією від здобувачів ОНП. Для забезпечення повноцінного та високоякісного харчування здобувачів вищої освіти при НУОУ функціонують їдальні та буфети. НУОУ має власний спортивний комплекс, басейн, різноманітного профілю спортивні зали, що обладнані тренажерами та стадіон, доступ до яких у здобувачів вищої освіти є безкоштовним. В межах спортивної бази функціонують різноманітні спортивні гуртки та секції, що дозволяє задовольнити інтереси здобувачів. Для осіб, які не забезпечені житлом у м Києві, передбачено гуртожиток або компенсація витрат на піднайом житла.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Безпечне середовище забезпечується комплексом заходів та процедур, які відпрацьовані та впроваджені в університеті відповідно до Статуту внутрішньої служби ЗС України <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/548-14#Text>. До таких заходів та процедур відносяться нормотворчі (розроблені інструкції, процедури), запобіжні (проведення інструктажів, лекцій, популяризація безпеки праці), надання невідкладної допомоги (наявність медичного пункту), контролю безпеки робочих місць та обладнання, неухильне виконання всіма учасниками освітнього процесу вимог техніки безпеки, дотримання кодексу добросовісної поведінки та професійної етики <http://bitec.nuou.org.ua/wp-content/uploads/2020/02/Kodeks-dobro.pdf>, що створює здобувачам комфортне середовище для творчості та навчання.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Освітня, організаційна, інформаційна, консультативна та соціальна підтримка здобувачів ОНП забезпечується наданням їм можливості щодо вирішення будь-яких питань через адміністративні підрозділи університету самостійно або через взаємодію з начальником кафедри (відділу), до якого прикріплений здобувач у порядку, визначеному статутами ЗС України. Здобувачі ОНП можуть безпосередньо звернутися до посадових осіб НУОУ через форму електронного звернення на сайті університету <https://nuou.org.ua/contacts.html>, через офіційну сторінку університету на Facebook <https://www.facebook.com/TheNationalDefenseUniversity.ua/>, або особисто. Проблемні питання, які турбують здобувачів можуть доводитися до керівництва НУОУ через представників Ради молодих вчених <https://nuou.org.ua/assets/documents/rada-mol-vchen-p4.pdf>, представників здобувачів у складі вчених рад інститутів НУОУ та Вченої ради НУОУ. Отримати консультативну підтримку з питань добросовісності та запобігання корупції здобувачі можуть за контактами, наведеними на сторінці http://bitec.nuou.org.ua/?page_id=1722. Консультативну підтримку з питань організації освітнього процесу здобувачі можуть отримати від гаранта ОНП, викладачів, наукових керівників, а також у науково-методичному центрі організації освітньої діяльності <https://nuou.org.ua/u/stru/centers/nmc-ood.html>. Здобувачі обізнані щодо механізму одержання ними

освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної, соціальної та психологічної підтримки, висловлюють загальну задоволеність рівнем їх підтримки. Випадків прояву дискримінації, нехтування проблемами здобувачів не було. За результатами спілкування зі здобувачами ОНП, вивчення електронних ресурсів НУОУ, ЕГ встановила, що питання освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів ОНП потребують кращого висвітлення на офіційних ресурсах НУОУ.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Не зважаючи на те, що у ВСО вказано, що підготовка осіб з особливими освітніми потребами на ОНП не передбачена, за інформацією, отриманою від гаранта ОНП, спілкування з здобувачами ЕГ встановлено: 1. 100% здобувачів є діючими військовослужбовцями та учасниками АТО (ООС), індивідуальні плани скориговані відповідно до їх потреб та досвіду. 2. Для потреб здобувачів в Університеті функціонує кабінет психологічної реабілітації, також, при виникненні потреби, з такими здобувачами працюють представники відділу морально-психологічного забезпечення, військовий капелан. 3. Передбачено надання відпусток за сімейними обставинами для вирішення потреб здобувачів. Відпустки надаються у зв'язку зі смертю членів родини, народженням дитини, супроводження родичів на лікування за кордон. Загальний відсоток осіб, які отримували відпустку за сімейними обставинами під час навчання в Університеті становить 55%). 4. Передбачено виплати матеріальної допомоги для вирішення соціально-побутових питань та матеріальна допомогою на оздоровлення (довідково усі 100% ад'юнктів щорічно отримують такі види матеріальної допомоги). Ад'юнкти останнього року підготовки не залучаються до заходів, не передбачених індивідуальними планами <https://nuou.org.ua/assets/documents/p17-rec-ad.pdf>.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

В НУОУ визначена політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації ОНП. Вона регламентується статутами ЗС України, Методичними рекомендаціями з питань врегулювання конфліктних ситуацій у НУОУ <https://cutt.ly/bbZVck8>, Методичними рекомендаціями щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, затверджених рішенням Національним агентством з питань запобігання корупції від 29.09.2017 № 839 <https://cutt.ly/7bZBbsu>. Відповідно до вказаних документів у разі реального чи потенційного конфлікту інтересів у здобувачів вищої освіти, вони мають право звернутись до заступника начальника університету з морально-психологічного забезпечення або до начальника відділу морально-психологічного забезпечення. Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції в день надання йому повідомлення про конфлікт інтересів, реєструє його в журналі обліку повідомлень про конфлікт інтересів та в подальшому зазначає шляхи його врегулювання. Врегулювання конфліктів учасників освітнього процесу на ОНП унормоване розділом 5 Положення про організацію підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти <https://cutt.ly/5bZBnGW>. Для врегулювання конфліктів в НУОУ створена Комісія з врегулювання конфліктних ситуацій. Спілкування із здобувачами ОНП підтвердило їх обізнаність у процедурі врегулювання конфліктних ситуацій. Здобувачі повідомили, що в подібних випадках мають діяти відповідно до вимог статутів ЗС України. В залежності від ситуації вони можуть звертатися до представників органів самоврядування, командирів (начальників) та безпосередньо до начальника НУОУ. Облік звернень, скарг і заяв, що надходять до НУОУ, відбувається відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації», Закону України «Про звернення громадян» та Статутів ЗС України. Гендерна політика в університеті здійснюється відповідно до Методичних рекомендацій з інтеграції гендерних підходів в систему підготовки фахівців сектору безпеки і оборони України (<https://cutt.ly/EbZBQFk>). За інформацією, отриманою під час візиту керівника ЕГ до Університету встановлено, що наказом начальника НУОУ від 27.05.2019 № 162 призначений радник начальника Університету з гендерних питань, а також налагоджена система збору, аналізу та реагування на проблемні питання. Під час зустрічей з усіма учасниками освітнього процесу ЕГ встановила, що за час реалізації ОНП конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо) не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Сильні сторони: матеріально-технічні ресурси НУОУ, а також навчально-методичне забезпечення ОНП забезпечують досягнення визначених освітньо-науковою програмою цілей та програмних результатів навчання; освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів, що навчаються за ОНП, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси. Позитивні практики: широке застосування для проведення досліджень спеціалізованих програмних засобів: автоматизованої системи управління військами «Славутич» та системи імітаційного моделювання JCATS (Joint Conflict And Tactical Simulation); залучення матеріально-технічної бази

установ партнерів: ЦНДІ ЗС України, ЦНДІ ОВТ ЗС України; використання можливостей платформи дистанційного навчання.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Не виявлено.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Освітня програма та діяльність за цією освітньою програмою відповідає визначеному критерію, у тому числі мають інноваційний характер у частині створення та використання під час реалізації ОНП сучасної навчально-матеріальної бази, елементами якої є навчальні командні пункти, спеціалізовані програмні засоби (Славутич, JCATS), сучасна платформа дистанційного навчання, електронна бібліотека та інше.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Система заходів внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у НУОУ <https://nuou.org.ua/assets/documents/syszah-quality-nduu.pdf> розроблена у відповідності до п. 2 статті 16 Закону України “Про вищу освіту” та “Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у НУОУ <https://nuou.org.ua/assets/documents/edu-act-quality.pdf>, ухвалене рішенням Вченої ради від 31 серпня 2017 року, протокол № 12 та затверджене наказом начальника Університету. НУОУ послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм відповідно до затверджених начальником університету Методичних рекомендацій до порядку реалізації освітніх програм у НУОУ <https://nuou.org.ua/assets/documents/met-rec-realiz-op-nduu.pdf>. Інформація щодо перегляду ОНП, навчальні плани, рецензії-відгуки оприлюднені на офіційному сайті університету <https://nuou.org.ua/nauka/doktorantam-adyunktam.html>. Під час зустрічей із здобувачами вищої освіти, НПП та роботодавцями ЕГ з'ясувала, що їх залучають до процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОНП з дотриманням встановлених вимог керівних документів. Таким чином, в НУОУ послідовно дотримуються визначених процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОНП.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Згідно з п.5 Положення про підготовку здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти (доктора філософії) <https://nuou.org.ua/assets/documents/19-pol-2021.pdf>, здобувачі ОНП безпосередньо можуть бути долучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Згідно із пп. 5.3.4 Статуту НУОУ <https://nuou.org.ua/assets/documents/statut-nuou-2019.pdf> здобувачі вищої освіти залучені до участі у діяльності органів громадського самоврядування університету, Вченої ради університету (не менше 10%). За інформацією, отриманою у фокус-групах представник здобувачів штатний ад'юнкт науково-методичного центру організації наукової та науково-технічної діяльності НУОУ включений до групи розробників при перегляді ОНП у 2021 році <https://nuou.org.ua/assets/documents/p4-253-2021-2.pdf>. При перегляді ОНП у 2021 році враховані результати опитування ад'юнктів, за результатами якого зменшено термін викладання освітньої складової з 3 до 2 років, а також введено нову дисципліну «Основи роботи з науковими проектами та наукометричними базами» (протокол засідання науково-методичного центру організації наукової і науково-технічної діяльності НУОУ від 17.04.2021 №7). До процесу перегляду ОНП залучений представник здобувачів, який навчається за даною ОНП, у Вченій раді Університету та представники здобувачів у вчених радах інститутів НУОУ. ЕГ пропонує до процесу перегляду ОНП в університеті долучити створену у 2021 році та діючу в університеті Раду молодих вчених <https://nuou.org.ua/nauka/rada-molodyh-vchenyh.html>. Проте, створення Ради молодих вчених НУОУ обумовлює необхідність перегляду розроблених раніше документів НУОУ щодо організації освітньої, наукової та науково-технічної діяльності. За інформацією, отриманою від здобувачів, їх пропозиції ОНП також враховувалися під час обговорення проекту ОНП 2021 року у створених гарантом ОНП чат-групах на платформі

Viber та під час онлайн зустрічей на платформах Zoom і BigBlueButton, що свідчить про те, що здобувачі вищої освіти безпосередньо є повноцінними партнерами у процесах забезпечення якості ОНП.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Залучення роботодавців до періодичного перегляду ОНП визначене Положенням про підготовку здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти (доктора філософії) <https://nuou.org.ua/assets/documents/19-pol-2021.pdf>, Методичними рекомендаціями до порядку реалізації освітніх програм у НУОУ <https://nuou.org.ua/assets/documents/met-rec-realiz-op-nduu.pdf>. Відповідно до діючої в НУОУ процедури періодичного перегляду ОНП, передбачає залучення представника роботодавця до робочої групи щодо перегляду та корегування ОНП у 2021 році <https://nuou.org.ua/assets/documents/p4-253-2021-2.pdf>, суспільне обговорення проекту ОНП <https://nuou.org.ua/assets/documents/project-osvitno-naukova-programa-253.pdf> та отримання рецензій-відгуків на проект ОНП <https://nuou.org.ua/assets/documents/rec4-253-2021.pdf>. У контексті отриманих рекомендацій у рецензії-відгуку від директора Департаменту військової освіти і науки МО України переформовано інтегральну компетентність з урахуванням вимог наказу МОН №584 від 30.04.2020; доопрацьовано загальні компетентності відповідно до особливостей підготовки на третьому «освітньо-науковому» рівні вищої освіти; доопрацьовано розділ «Форма атестації» в питаннях відповідності рекомендаціям щодо структури цього розділу; при визначенні орієнтації ОНП охарактеризовано її наукову орієнтацію та професійні акценти. За зауваженнями інших переформатовано інтегральну компетентність; переформатовано предметну область ОНП; включено розділ з рекомендованими темами (напрямами) досліджень на ОНП; описано міжнародну академічну мобільність; переформатовано особливості ОНП, вказані особливості підготовки здобувачів щодо урахування стандартів НАТО. Напрями наукових досліджень, теми науково-дослідних робіт, до реалізації яких долучені здобувачі, теми дисертацій здобувачів погоджуються з Воєнно-науковим управлінням Генерального штабу Збройних Сил України та коригуються під час проведення заслуховувань ад'юнктів (не рідше 2 разів на рік), на які, за інформацією, отриманою від керівників ад'юнктів, запрошуються представники роботодавця, професіонали-практики.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Планування кар'єри випускників ОНП здійснюється відповідно до наказу Міністерства оборони України від 20.12.2019 № 653 "Питання управління кар'єрою військовослужбовців Збройних Сил України, які проходять військову службу за контрактом https://www.mil.gov.ua/content/mou_orders/653_mou.pdf. Відповідно до Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у НУОУ <https://nuou.org.ua/assets/documents/edu-act-quality.pdf> в університеті регулярно здійснюється моніторинг інформації щодо кар'єрного шляху та траєкторій працевлаштування випускників ОНП. На кожного офіцера, який відноситься до постійного складу (наукові, науково-педагогічні працівники) складається план кар'єри на весь термін укладеного ним контракту про проходження військової служби. За інформацією гаранта ОНП та начальника управління персоналу, збирання інформації щодо випускників ОНП (перший випуск за ОНП відбувся у 2020 році) планується провести у серпні 2021 року (1 рік після випуску), надалі заплановано проведення комплексного аналізу діяльності випускників. Аналіз планується провести на підставі: відгуків їх керівників, вивчення рейтингового оцінювання випускників, результатів анкетування за визначеною в університеті формою анкети опитування випускника.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Система забезпечення якості НУОУ <https://nuou.org.ua/assets/documents/syszah-quality-nduu.pdf> реалізує Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у НУОУ <https://nuou.org.ua/assets/documents/edu-act-quality.pdf> та забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в ОНП та освітній діяльності з реалізації ОНП. Реалізована в НУОУ система забезпечення якості забезпечує: періодичний моніторинг і перегляд навчальних програм; оцінювання здобувачів вищої освіти та якісного складу кадрового складу, забезпеченість ресурсів для організації освітнього процесу; ефективність інформаційних систем для ефективного управління освітньою діяльністю; оцінку ефективності системи запобігання та виявлення плагіату в наукових дослідженнях працівників НУОУ та здобувачів. Проте, окремого підрозділу внутрішнього забезпечення якості освіти (з функціями організації, координації та реалізації системи забезпечення якості закладу вищої освіти, підготовки до акредитацій за ОП (ОНП)) у НУОУ немає. За інформацією, отриманою від керівництва НУОУ його створення передбачене до 01.09.2021. За інформацією, отриманою з ВСО, від гаранта ОНП та НПП, задіяних у реалізації ОНП, у ході здійснення процедур внутрішнього забезпечення якості освіти за ОНП за результатами виявлених недоліків ОНП: За пропозицією здобувачів внесено зміни у кількість вибіркових освітніх компонентів. Розширена вибірка складова ОНП за рахунок ОК: Організація та проведення експертизи управлінських рішень, оперативних стандартів, аналітичних матеріалів, пропозицій, доповідей; Організація управління та застосування угруповань військ (сил) збройних сил у воєнних конфліктах: історичний досвід; Філософія війни та миру; Основи

оцінювання ефективності процесів управління та їх оптимізація; Методи воєнно-прикладних досліджень та моделювання, прикладні пакети (програми); педагогічна та науково-дослідницька практики винесені в вибірковий блок та надана можливість здобувачам проходити її на вибір відповідно до передбачуваної після опанування ОНП посади. Відповідно до НРК зі змінами від 02.07.2020 в ОНП уточнені компетентності SK01– SK04, що дозволило покращити відповідність компетентностей змісту підготовки та програмним результатам навчання <https://nuou.org.ua/assets/documents/p4-253-2021-2.pdf>. Відповідно до результатів опитування здобувачів ОНП зменшено термін для опанування освітньої складової ОНП з трьох років у навчальних планах 2016 та 2019 років набору https://nuou.org.ua/assets/documents/p4_np_253-2016.pdf, <https://nuou.org.ua/assets/documents/p4-npdf-253.pdf> до двох років у навчальному плані 2021 року набору <https://nuou.org.ua/assets/documents/np4-253-2021.pdf>. За інформацією, отриманою від здобувачів ОНП, НПП та наукових керівників ад'юнктів це спрямоване на покращення засвоєння матеріалу навчальних дисциплін освітньої складової ОНП, а також зменшення розпорошення зусиль та покращення якості при проведенні наукових досліджень.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Результатів зовнішнього забезпечення якості вищої освіти за ОНП НУОУ відсутні, оскільки акредитації ОП за третім освітньо-науковим рівнем в університеті ще не проводились. Дана ОНП акредитується вперше, однак на етапах її розробки та коригування використано досвід акредитації ОНП із 25 галузі знань на третьому (освітньо-науковому) рівні. Аналіз ОНП 2016 та 2021 років https://nuou.org.ua/assets/documents/onp_3_253.pdf, <https://nuou.org.ua/assets/documents/p4-253-2021-2.pdf>, НП 2016, 2019 та 2021 років https://nuou.org.ua/assets/documents/p4_np_253-2016.pdf, <https://nuou.org.ua/assets/documents/p4-npdf-253.pdf>, <https://nuou.org.ua/assets/documents/np4-253-2021.pdf> показав, що при перегляді ОНП враховані рекомендації щодо акредитації ОНП третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут", Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного та Національної академії Національної гвардії України. ЕГ підтверджує факти наведені у ВСО щодо врахування рекомендацій проведених акредитацій ОНП у зазначених закладах вищої освіти.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

В академічній спільноті НУОУ сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку ОНП та освітньої діяльності. Це досягається шляхом організації: громадського обговорення змін до ОНП, розгляду питань розвитку спеціальності на наукових конференціях, залучення різних стейкхолдерів до круглих столів та інших заходів в межах зацікавлених кафедр (інститутів, ЗВО). Гарант ОНП має постійний зв'язок із стейкхолдерами, через організовані групи у месенджері Viber, що дозволяє оперативно реагувати на зміни, що відбуваються у всіх сферах діяльності навколо ОНП. Відповідно до принципів, процедур та заходів щодо забезпечення якості вищої освіти в університеті здійснюється: моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм шляхом залучення Науково-методичного центру організації наукової та науково-технічної діяльності НМЦ ОНІНТД <https://nuou.org.ua/u/stru/centers/nmc-onntd.html>; щорічне оцінювання науково-педагогічних працівників та забезпечення підвищення кваліфікації керівного складу, наукових і науково-педагогічних працівників через Науково-методичний центр організації освітньої діяльності (НМЦ ООД) <https://nuou.org.ua/u/stru/centers/nmc-ood.html>; забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом університету через Науковий центр дистанційного навчання (НЦДН) <http://adl.nuou.org.ua/>; забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації; забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників університету.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Сильні сторони: тісна взаємодія НУОУ з роботодавцем забезпечує його безпосередню і систематичну участь у забезпеченні якості ОНП; система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації ОНП; в академічній спільноті сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку ОНП та освітньої діяльності за нею. Позитивні практики: складання плану кар'єри на кожного офіцера, який відноситься до постійного складу (наукові, науково-педагогічні працівники) на весь термін укладеного ним контракту про проходження військової служби; постійний зв'язок із стейкхолдерами, через організовані групи у месенджері Viber.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Слабкі сторони: до перегляду ОНП не залучена створена в НУОУ Рада молодих вчених як орган самоврядування; потребують уточнення документи НУОУ щодо врахування діяльності Ради молодих вчених університету; на момент проведення акредитації ОНП в університеті не створений підрозділ забезпечення якості вищої освіти. Недоліки: не виявлено. Рекомендації щодо удосконалення: долучити до процесу перегляду ОНП представника Ради молодих вчених; врахувати повноваження Ради молодих вчених у керівних документах щодо організації освітньої, наукової та науково-технічної діяльності НУОУ; реалізувати політику забезпечення якості внутрішньої освіти щодо організації, координації та реалізації системи забезпечення якості закладу вищої освіти, своєчасного реагування на виявлені недоліки в ОНП (ОП) та освітній діяльності з реалізації ОНП (ОП).

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Освітньо-наукова програма та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідає визначеному критерію, а вищезазначені слабкі сторони не є суттєвими і не перешкоджають досягненню заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Права та обов'язки учасників освітнього процесу, правила і процедури, що їх регулюють, в цілому висвітлені у внутрішніх документах НУОУ, які перебувають у вільному доступі та розміщені на офіційному сайті університету, а саме: Статут НУОУ <https://nuou.org.ua/assets/documents/statut-nuou-2019.pdf>; Положення про організацію освітнього процесу у НУОУ <https://nuou.org.ua/assets/documents/nakaz-61.pdf>; Положення про організацію підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти (доктора філософії) <https://nuou.org.ua/assets/documents/19-pol-2021.pdf>; Методичні рекомендації для здобувачів ступеня вищої освіти доктора філософії <https://nuou.org.ua/assets/documents/p17-rec-ad-2.pdf>; Методичні рекомендації до порядку реалізації освітніх програм у НУОУ <https://nuou.org.ua/assets/documents/met-rec-realiz-op-nduu.pdf>; Рекомендації щодо організації підготовки ад'юнктів у НУОУ <https://nuou.org.ua/assets/documents/p17-rec-ad.pdf>; Методичні рекомендації щодо організації і проведення попередньої експертизи дисертації на здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії в НУОУ <https://nuou.org.ua/assets/documents/p15-mrec-nnu-09012020-4.pdf>; Положення про Раду молодих вчених Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського <https://nuou.org.ua/assets/documents/rada-mol-vchen-p4.pdf>; Положення про рейтингове оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників НУОУ <https://nuou.org.ua/assets/documents/nakaz-60.pdf>; Положення про підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників НУОУ <https://nuou.org.ua/assets/documents/project-pidvishennia-kvalifikacii-npp.pdf>; Положення про порядок проведення конкурсного відбору на заміщення вакантних посад наукових та науково-педагогічних працівників НУОУ (<https://nuou.org.ua/assets/documents/nakaz-provvedennia-v-diu-polozhennia.pdf>). Загалом, у ЗВО протягом 2020-2021 року НУОУ оновлено комплекс нормативних актів, інших документів, які враховують останні вимоги щодо організації освітньої діяльності за ОНП, визначають чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Проект ОНП оприлюднений на сайті НУОУ 25.11.2020 р. та на момент проведення акредитації розміщений у вільному доступі на офіційному сайті ЗВО <https://nuou.org.ua/assets/documents/project-osvitno-naukova-programa-253.pdf>. Також наведена адреса електронної пошти для комунікації із стейкхолдерами щодо надання зауважень та пропозицій. Крім того, НУОУ наведені результати зовнішнього рецензування проекту ОНП на своєму веб-сайті <https://nuou.org.ua/assets/documents/rec4-253-2021.pdf>. ЕГ встановила, що ОНП у повному обсязі була оприлюднена на сайті НУОУ і введена у дію з 30.03.2021 р. <https://nuou.org.ua/assets/documents/p4-253-2021-2.pdf>, відразу після підписання відповідного наказу начальником університету. Водночас, ЕГ не знайшла висвітлених на веб-сайті НУОУ зауважень та пропозицій, що надійшли від всіх зацікавлених сторін, після закінчення обговорення проекту ОНП.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На офіційному сайті НУОУ оприлюднено ОНП <https://nuou.org.ua/assets/documents/p4-253-2021-2.pdf>, навчальний план <https://nuou.org.ua/assets/documents/np4-253-2021.pdf>, силабуси всіх навчальних дисциплін <https://nuou.org.ua/nauka/sylabusy-disciplin.html>. Ці документи містять точну та достовірну інформацію про ОНП в достатньому обсязі. Крім цього, результати своєї діяльності НУОУ висвітлює для суспільства у відомій соціальній мережі <https://www.facebook.com/TheNationalDefenseUniversity.ua/> та на популярному відеохостингу <https://www.youtube.com/channel/UCUavXkPHcrgIEFOayEOtL8Q>. Наприклад, публікація щодо наукових здобутків НУОУ за 2020 рік та пріоритетних напрямів наукової та науково технічної діяльності <https://www.youtube.com/watch?v=lv8bqUHR3eI>. Проте, ЕГ звернула увагу на те, що не оприлюднені відкриті дані про фінансові та матеріально-технічні ресурси, які задіяні (плануються) для реалізації ОНП, проведення наукових досліджень, як це визначено п.2.3 Статуту Університету. Таким чином, університет своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про ОНП (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування всіх стейкхолдерів та суспільства.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Сильні сторони: визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу; оприлюднення результатів зовнішнього рецензування проекту ОНП; надана точна і достовірна інформація про ОНП на офіційному сайті НУОУ. Позитивні практики: інформування суспільства та стейкхолдерів щодо результатів діяльності НУОУ через соціальну мережу Facebook та відеохостинг Youtube.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Слабкі сторони: після закінчення громадського обговорення проекту ОНП на офіційному веб-сайті ЗВО не оприлюднено інформацію щодо зауважень та пропозицій, що надійшли від усіх стейкхолдерів, на інформаційних ресурсах НУОУ не оприлюднені відкриті дані про фінансові та матеріально-технічні ресурси, які задіюються (плануються) для реалізації ОНП, проведення наукових досліджень. Недоліки: не виявлено. Рекомендації щодо удосконалення: зробити доступним для всіх стейкхолдерів під час громадського обговорення Проекту ОНП протягом наприклад, 1 місяця можливість перегляду та створення коментарів наданих пропозицій, зауважень; доцільно оприлюднити відкриті дані про фінансові та матеріально-технічні ресурси, які задіюються (плануються) для реалізації та розвитку ОНП, проведення наукових досліджень, інформацію щодо структурних підрозділів, служб, посадових осіб, документів НУОУ щодо забезпечення психологічної підтримки здобувачів та вирішення їх проблем у сфері життєдіяльності.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Освітньо-наукова програма та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідає визначеному критерію, а вищезазначені слабкі сторони не є суттєвими і не перешкоджають досягненню заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

Аналіз змісту ОНП <https://nuou.org.ua/assets/documents/p4-253-2021-2.pdf> та силабусів її ОК <https://nuou.org.ua/nauka/sylabusy-disciplin.html> показав, що структура освітньої складової дозволяє підготувати ад'юнктів до самостійного проведення наукового дослідження та педагогічної діяльності. Так, за рахунок

обов'язкової компоненти ОНП досягається формування всіх заявлених загальних та фахових компетентностей ад'юнкта. Вибіркова компонента ОНП дозволяє в залежності від наукових інтересів ад'юнкта підсилити його фахову або загальнонаукову підготовку. Задоволення потреб специфіки наукових досліджень ад'юнктів забезпечується 2 вибірковими НД (загальним обсягом 6 кредитів ЄКТС) із 7 (запропонованих в ОНП) або можливістю вибору НД з інших ОП. Вибір науково-дослідної або педагогічної практики (обсягом 4 кредитів ЄКТС) враховує вподобання ад'юнкта щодо подальшого напрямку діяльності після завершення навчання на ОНП. Представлена на веб-сайті НУОУ <https://nuou.org.ua/nauka/doktorantam-adyunktam.html> динаміка корегування ОНП та початкових планів демонструє цілеспрямоване оновлення ОК, у тому числі з урахування побажань ад'юнктів, що підтверджується результатами їх опитування під час зустрічі з ЕГ. Також, під час інтерв'ювання здобувачі наголошували на тому, що зміст ОНП відповідає їх науковим інтересам. В той же час, висловили свої побажання щодо: частішого залучення ад'юнктів до навчань та досліджень в органах військового (державного) управління, які фактично є базою для проведення експериментальних досліджень здобувачів за ОНП; збільшення обсягу ОК «Іноземна мова в науковій діяльності». ЕГ зясувала, що НУОУ має значні можливості та засоби щодо організації зазначених заходів, зокрема і мовної підготовки здобувачів. Проте, ЕГ звернула увагу на відсутність у випускників ОНП сертифікатів знання іноземної мови.

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

Результати проведеного аналізу відомостей щодо відповідності публікацій наукових керівників тематиці дисертацій ад'юнктів, які були надані гарантом ОНП на запит ЕГ, а також профілів окремих наукових керівників у наукометричних базах (наприклад: Герасименко В. – <https://orcid.org/0000-0003-2014-7408>, Степанов Г. – <https://orcid.org/0000-0002-9190-2821> дозволяють ЕГ стверджувати, що наукова діяльність ад'юнктів відповідає напрямку досліджень їх наукових керівників. Аналіз участі ад'юнктів у НДР показав, що на ОНП є практика сумісного виконання досліджень в рамках НДР науковим керівником та його ад'юнктом. Так, наприклад у НДР за шифром «Кратос-К» (реєстраційний номер 0120U00030тс) науковий керівник НДР (та ад'юнкта) – Трофімов І.В., співвиконавець – ад'юнкт Іщенко О.В.; у НДР за шифром «Комунікатор» (реєстраційний номер 0120U002092) –) науковий керівник НДР (та ад'юнкта) Сальнікова О. Ф., співвиконавець – ад'юнкт Чернобай О.Ю. Інтерв'ювання здобувачів також дало змогу ЕГ додатково переконатися в тому, що їх наукова діяльність відповідає напрямку дослідження наукових керівників. Також, у ЗВО існує процедура затвердження тем наукових досліджень здобувачів, а саме [...Теми дисертаційних досліджень затверджуються Вченою радою НУОУ за умови, що ці теми були обговорені на засіданнях кафедр (відділів) та інститутів (центрів), де здійснюється підготовка визначених ад'юнктів, погоджені з членами Координаційної ради з питань розгляду тем дисертаційних робіт, створеної в НУОУ (відповідно до вимог наказу начальника НУОУ від 09.09.2020 № 275) ...] (<https://nuou.org.ua/assets/documents/19-pol-2021.pdf>). Така послідовність, на думку ЕГ, гарантує забезпечення відповідності наукової діяльності ад'юнктів напрямкам досліджень їх наукових керівників.

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

ЕГ ознайомила з матеріально-технічною базою НУОУ, ресурсами якої ад'юнкти можуть користуватися для проведення наукових досліджень: бібліотеки (у т.ч. електронна <https://bit.ly/2RkOoMX>), аудиторії, що обладнані сучасним устаткуванням та спеціалізованим програмним забезпеченням (автоматизована система управління військами Славутич <https://bit.ly/3tUVODI>, та система імітаційного моделювання JCATS <https://sim.nuou.org.ua/uk/>), засоби проведення випробувань (балістична траса, електронні стенди, тощо), комп'ютерних класів із спеціалізованим програмним забезпеченням для аналізу та обробки результатів досліджень, наявна платформа дистанційного навчання <https://nuou.org.ua/u/news/pop-df.html>, навчальні командні пункти тощо. Крім того, НУОУ організаційно забезпечує можливість використання ад'юнктами для проведення досліджень навчально-матеріальної бази інших установ згідно з підписаними угодами, наприклад з Центральним науково-дослідним інститутом Збройних Сил України <https://nuou.org.ua/assets/documents/ugoda-spivrobitnytstvo-nuou-endi-zsu-2021.pdf>. Під час зустрічі з керівництвом НУОУ та здобувачами ЕГ встановила, що ряд ад'юнктів брали участь в складі дослідницьких груп у військових навчаннях, наприклад, Rapid Trident. Дослідження, що проводились в межах проведених навчань відповідали науковим інтересам ад'юнктів. Безоплатна апробація та публікація здобувачами результатів власних наукових досліджень забезпечується організацією та регулярним проведенням різноманітних наукових форумів та конференцій (у тому числі і міжнародних) <https://nuou.org.ua/nauka/confi/>, наявністю в університеті 7 наукових фахових видань категорії «Б» <https://nuou.org.ua/nauka/svg/npub/>, у тому числі із грифом таємності. До деяких видань є доступ на сайті НУОУ, наприклад: «Наука і оборона» <http://nio.nuou.org.ua/about>, «Труди Університету» <https://nuou.org.ua/nauka/svg/npub/trudi-unversitetu/>. Приклади проведення і апробації результатів наукових досліджень ад'юнктів, що наведені гарантом ОНП у ВСО мають підтвердження. Періодичність і форми висвітлення та обговорення результатів дисертаційних досліджень здобувачів регламентовані графіком освітнього процесу <https://nuou.org.ua/assets/documents/nr4-253-2021.pdf>, п. 3.4, 4.8 та 8.1 Положення про організацію підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти (доктора філософії) <https://nuou.org.ua/assets/documents/19-pol-2021.pdf>, п. 18 та 22 Рекомендації щодо організації підготовки ад'юнктів у Національному університеті оборони України імені Івана Черняхівського <https://nuou.org.ua/assets/documents/p17-rec-ad.pdf>. В цілому, ад'юнкти не рідше 1 разу на півріччя висвітлюють

результати своїх наукових досліджень у наукових статтях, проводять їх апробацію і обговорення на наукових форумах, засіданнях кафедр.

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливість для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо.

НУОУ забезпечує можливість залучення ад'юнктів до міжнародної академічної спільноти через реалізацію підписаних Угод (меморандумів) із закордонними установами <https://nuou.org.ua/u/ms.html>, наприклад: з Варшавським Національним університетом оборони <https://nuou.org.ua/assets/documents/poland-ukraine-memorandum.pdf>; з Військово-політехнічною школою Міністерства національної оборони Алжирської Народної Демократичної Республіки <https://nuou.org.ua/assets/documents/algeria-ukraine-memorandum.pdf>. Також проводиться робота гарантом ОНП щодо залучення до академічної мобільності здобувачів у рамках програм ERASMUS+ та DEEP UKRAINE Programme. Ад'юнкти мають доступ до наукометричних баз Scopus та Web of Science <https://nuou.org.ua/nauka/dostup-do-baz-ta-resursiv.html>, що дозволяє аналізувати наукові праці провідних закордонних фахівців за тематикою своїх досліджень. На ОНП присутня практика участі ад'юнктів у спільних науково-освітніх проєктах, наприклад: спільний проєкт з Норвезьким університетом оборони, учасником якого на конкурсній основі став ад'юнкт 1 року навчання Білюга А. ЕГ вважає, що участь у такому проєкті дозволяє НУОУ запровадити на ОНП практику подвійного керівництва ад'юнктом, що істотно розширить його можливості щодо опублікування, впровадження та апробації результатів своїх досліджень. Здобувачі активно беруть участь у міжнародних конференціях, зокрема проведених за кордоном, наприклад: ад'юнкт Ярошенко Я.В. брав участь у науковій конференції, яка проходила у грудні 2020 року в Нідерландах <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/logos/article/view/7342/7317>; здобувач Слюсар П.О. у лютому 2021 року брав участь у міжнародній науково-практичній конференції у Франції <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/logos/article/view/8440/8409>. Окрім того, на базі НУОУ регулярно організовуються міжнародні наукові форуми, на яких ад'юнкти мають змогу провести апробацію результатів своїх наукових досліджень <https://nuou.org.ua/nauka/conf/>. Так, під час формування звіту про результати акредитаційної експертизи 18-20.05.2021 року у НУОУ проводився 20 Міжнародний тиждень НАТО в Україні, до якого залучені провідні фахівці NATO DEFENSE COLLEGE, ад'юнкти та НПП НУОУ та інших ЗВО. Керівник ЕГ, приймав також участь у заході та відмітив активну участь ад'юнкта 1 року Білуги А. <https://nuou.org.ua/u/news/v-universitet-startuvav-xx-mzhnarodnij-tizhden.html>. Результати наукових досліджень окремих здобувачів публікуються у іноземних наукових журналах та наукових виданнях, що входять до наукометричної бази Scopus. Наприклад, під час зустрічі з ЕГ ад'юнкт 4 року підготовки Коренівська І. повідомила, що опублікувала результати наукових досліджень за темою дисертації у виданні 2019 IEEE 5th International Conference Actual Problems of Unmanned Aerial Vehicles Developments, що обліковується міжнародною наукометричною базою Scopus <https://orcid.org/0000-0002-0544-6082>.

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

За результатами аналізу матеріалів, наданих НУОУ, та проведених он-лайн зустрічей з гарантом ОНП, здобувачами та їх науковими керівниками, ЕГ встановила, що існує практика участі наукових керівників ад'юнктів у дослідницьких проєктах, а наукові результати, отримані під час виконання цих проєктів, проходять апробацію на різноманітних наукових форумах та регулярно публікуються у фахових наукових виданнях, впроваджуються у діяльність органів військового управління та навчальний процес університету. Так, наукові керівники здобувачів є керівниками низки НДР, наприклад: «Обґрунтування рекомендацій щодо удосконалення процесу реагування на кризи воєнного характеру» (реєстраційний номер 0121U108489, науковий керівник: Грицай П.М.); «Аудит системи внутрішнього контролю: оцінки, процедури та дослідження» (реєстраційний номер 0121U109953, науковий керівник: Луцик Ю.О.); «Розроблення методологічних аспектів визначення стратегічних цілей та пріоритетних напрямів розвитку спроможностей ЗС України» (реєстраційний номер 0119U000538, науковий керівник: Семененко В.М.); шифр «Марун» (ДСК, реєстраційний номер 0120U000287, науковий керівник: Данилюк І.А.); «Обґрунтування доцільного варіанту побудови системи дистанційного навчання вищого військового навчального закладу» (реєстраційний номер 0120U103270, науковий керівник: Салкуцан С.М.). Таким чином, наукові керівники ад'юнктів постійно спільно з ад'юнктами беруть участь у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та впроваджуються у практику військового управління військ (сил).

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

У НУОУ створена та функціонує система забезпечення академічної доброчесності, діяльність якої регулюється низкою внутрішніх документів. Загалом, підхід НУОУ до забезпечення дотримання академічної доброчесності можна охарактеризувати як системний, багаторівневий. В цілому, загальні засади функціонування зазначеної системи (цілі, інструменти впровадження та контролю тощо) визначаються Положенням про академічну

добросесність у НУОУ <https://nuou.org.ua/assets/documents/polo-aka-dobro.pdf>. Процедура виявлення академічного плагіату у наукових роботах, основні засади використання спеціалізованого програмного забезпечення та критерії оцінювання робіт висвітлені у зазначеному вище Положенні та Положенні про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових, навчально-методичних працях, що розробляються в НУОУ <https://nuou.org.ua/assets/documents/polo-academ-plagiat.pdf> і Положенні про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у НУОУ <https://nuou.org.ua/assets/documents/edu-act-quality.pdf>. Більш детально зазначена інформація висвітлена у п. 5.4. Особливості протидії порушенням академічної добросесності, зокрема й академічному плагіату, в дисертаційних роботах наведені у Положенні про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових, навчально-методичних працях, що розробляються в НУОУ <https://nuou.org.ua/assets/documents/polo-academ-plagiat.pdf>, Методичних рекомендаціях для здобувачів ступеня вищої освіти доктора філософії <https://nuou.org.ua/assets/documents/p17-rec-ad-2.pdf>. Також, в окремих нормативних документах, що згадані вище, визначена відповідальність науково-педагогічних працівників і здобувачів за порушення встановлених норм академічної добросесності. Унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної добросесності, забезпечується процедурою затвердження наукових керівників здобувачів. Наукові керівники ад'юнктів згідно з пп. 2.1 Положення про Вчену раду Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського ухвалюються рішеннями вказаного органу <https://nuou.org.ua/assets/documents/polo-vrada.pdf>. Зазначене, на думку ЕГ, гарантує виконання визначеної вимоги. Під час опитування різних фокус-груп ЕГ з'ясувала, що випадків порушення академічної добросесності науковими керівниками та ад'юнктами на ОНП не виявлено.

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

Сильні сторони: більшість наукових керівників ад'юнктів є докторами наук та активно займаються науковою роботою; за час навчання в ад'юнктурі 100 % здобувачів вчасно захистили дисертацію; наявність у ад'юнктів широких можливостей для проведення й апробації результатів своїх наукових досліджень; активна участь наукових керівників здобувачів у дослідницьких проєктах; залучення здобувачів до виконання НДР; наявність критичної маси дослідників, які спільно працюють над однією науковою проблематикою. Позитивні практики: сумісне залучення ад'юнктів та їх керівників до виконання НДР.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

Слабкі сторони: існує необхідність у більш активному залученні здобувачів до навчань та експериментальних досліджень в органах військового (державного) управління; відсутність у випускників ОНП сертифікатів знання іноземної мови, зумовлює доцільність збільшення обсягу ОК «Іноземна мова в науковій діяльності» для більш активного залучення ад'юнктів до міжнародної академічної спільноти. Недоліки: не виявлено. Рекомендації щодо удосконалення: розглянути можливість більш активного залучення здобувачів до навчань та експериментальних досліджень в органах військового (державного) управління; використати наявні можливості НУОУ щодо сприяння мовній підготовці здобувачів вищої освіти для набуття сертифікатів підтвердження знань з іноземної мови рівня B2 (СМР2), заохочувати здобувачів щодо долучення до міжнародної академічної спільноти та впроваджувати дієві механізми міжнародної співпраці згідно з підписаними угодами (меморандумами); розглянути можливість формування Пропозицій щодо складу Разової спеціалізованої ради на 1 курсі після затвердження тем здобувачів (такий підхід сформує навколо здобувача ту «критичну масу» науковців (голова Ради, 2 рецензента), які будуть супроводжувати здобувача протягом 4 років).

Рівень відповідності Критерію 10.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

Освітньо-наукова програма та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідає визначеному критерію, а вищезазначені слабкі сторони не є суттєвими і не перешкоджають досягненню заявлених цілей та програмних результатів навчання.

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

ЕГ звернула увагу на високу якість підготовки ВСО, насичення їх фактами та прикладами організації освітньої діяльності на ОНП. Під час проведення акредитації відчувався високий ступінь відповідальності, організованості та розуміння всіх стейкхолдерів порядку та особливостей системного поєднання навчання та дослідження на третьому освітньо-науковому рівні освіти.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	A
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	A
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	A
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	B

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Андрощук Руслан Анатолійович

Члени експертної групи

Таршин Володимир Анатолійович

Євсєєв Вадим Олександрович